NAŠ TEDNIK

KULTURNO POLITIČNO GLASILO

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt P. b. b.

LETO XX / ŠTEVILKA 14

CELOVEC, DNE 4. APRILA 1968

CENA 2.— ŠILINGA

Pred Klubom slovenskih študentov

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko je predaval na povabilo Kluba slovenskih študentov na Dunaju pred našimi visokošolci v petek, dne 29. marca 1968, o osnutku programa NskS. Predavanja se je udeležilo 50 visokošolcev.

V tej številki objavljamo prvi del predavanja, nadaljevanji sledita v naslednjih dveh številkah.

Uredništvo

»Prihodnji mesec bo tri mesece, odkar se je pričela med koroškimi Slovenci diskusija o osnutku oziroma programu Narodnega sveta koroških Slovencev. Problemi, ki jih vsebuje, iznaša in nakazuje program NskS, so izzvali v slovenski javnosti vsestransko diskusijo, močno polemiko in ostre napade. A tudi avstrijska javnost — torej časopisje, radio in politične stranke večinskega naroda — se je čutila prizadeto zaradi programatičnih točk, ki jih navaja v osnutku programa Narodni svet koroških Slovencev.

Važno se mi zdi ob diskusiji, polemiki in napadih v zvezi s programom NskS predvsem sledeče: Reagirala je vsa slovenska javnost, posebno močno zamejstvo. To je tudi razumljivo, saj je namenjen program v prvi vrsti delu zamejskih Slovencev, predvsem onim rojakom, ki sodelujejo v vrstah Narodnega sveta ali so vsaj njegovi somišljeniki, a prav tako skuša nagovoriti program vse koroške Slovence. Program je izzval diskusijo tudi v Sloveniji, ljubljansko Delo je o programu pisalo, vsebino komentiralo, pravtako radio Ljubljana, bavil se je z vsebino tisk v zamejstvu, vse slovenske organizacije, tudi emigracija, val diskusije je zajel vse politične tabore in generacije, tako starejšo, staro kot najmlajšo generacijo, vse sloje našega prebivalstva, intelektualce kot naše močno politično zainteresirano slovensko koroško prebivalstvo po naših vaseh. Ta pojav je v času, ko skuša sodobni svet človeka popolnoma standarizirati, ko postajajo ljudje del mase, ki stremi le še po lagodnem življenju, po udobnosti, del mase, ki ne misli več samostojno, v zgodovini slovenske manjšine na Koroškem nekaj edinstvenega, nekaj tako osvežujočega, optimizem izžarevajočega, da tega v vseh pozitivnih posledicah ne moremo še docela umeti in v vsej širini premeriti.

Sourednik tržaške revije za kulturo in družbena vprašanja »Most«, g. Vladimir Vremec je v zadnji številki za leto 1967 napisal v zvezi s položajem koroških Slovencev: »Odpoved iniciativnosti in tveganja postaja vse bolj značilna za današnje stanje slovenske narodne manjšine v Avstriji«.

Da je Narodni svet podvzel s svojim programom iniciativnost v več smeri, je jasno, kot je bil korak pravtako iz več ozirov tvegan, kljub temu da je bil za manjšino življenjsko važen in nujno potreben. Priznam, da se je pojavila posebno med visokošolsko mladino večkrat želja, celo zahteva po širši diskusiji o narodnostnih vprašanjih, ki naj bi jo koroški Slovenci izvedli — tu svetovnonazornih vprašanj ne izključujem — vendar ni bilo pravega objekta, ki bi sprožil diskusijo in polemiko, ob kateri bi se razvneli duhovi.

Z naslednjo številko Našega tednika se bo pričel četrti mesec, odkar objavlja naš list iz tedna v teden diskusijske prispevke k razpravi programa Narodnega sveta. Razveseljivo na diskusiji je, da gradi, kar kaže na politično zainteresiranost vseh, ki so se vključili v diskusijo, čut odgovornosti pred narodom in zgodovino.

Kaj je doslej diskusija v Našem tedniku dokazala? Predvsem to, da je možno narod zainteresirati za diskusijo o naših perečih življenjskih vprašanjih. In to je vsekakor pri vsem najbolj razveseljivo. Ko sem povedal vidnemu predstavniku našega narodnega življenja ob začetku preteklega leta, da namerava Narodni svet predložiti svoj program v diskusijo, mi je dejal: »Samo to ne, ne bo odmeva, nihče se ne bo oglasil, naši ljudje diskusije niso vajeni. Uspeh bo že, ako se bo eden javil k besedi!«

In vendar o sedanji diskusiji lahko trdimo: Ko bo program že zdavnaj sprejet, še ne bo utihnila, bo odmevala naprej v srcih in mislih posameznikov, v narodu, si utirala pota v razne smeri, sprožila nove ideje, dajala pobude, navdihovala nove misli, bo valovila med nami kot tisto osvežujoče sredstvo, ki narod pomlaja, drami ter ga vzpodbuja k vedno novim podvigom in dejanjem. To je moč diskusije, ki naj med nami nikoli ne zamre, ker je narodu potrebna kot kisik za življenje.

In vi boste enkrat ponosni na to, da ste sooblikovali to dobo, ne glede na akcente diskusijskih prispevkov tega ali onega sodelavca.

Drugo, kar je ob tej zares široki diskusiji tako razveseljivo, je dejstvo, da smo koroški Slovenci kot manjšina v programu poudarili soodgovornost pri razvoju vsega slovenskega naroda. Dosedaj običajna izjava koroških Slovencev: »Smo del slovenske narodne celote ter se k njej v polnem obsegu zavestno priznavamo«, izzveni bolj v željo, da bi nas matični narod v Sloveniji zaščitil, ali nas vsaj moralno podprl. Stopali smo pred slovenski narod — odkar smo od njega odcepljeni kot narodnostna manjšina, ki živi v Avstriji — kot prosilci v tem smislu, da bi nas narod od zunaj krepil ter pomagal omiliti našo usodo. Dogodki med obema vojnama in 2. svetovno vojno, za slovensko manjšino kritično povojno obdobje, stalno številčno padanje pri ljudskih štetjih ter drugi nerazveseljivi dogodki v življenju manjšine, so povzročali malodušje, ki se ga nismo otresli, kljub marsikaterim močnim kulturnim in duhovnim podvigom v zadnjih dveh desetletjih.

In vendar se je v preteklih letih glede na narodno zavest med koroškimi Slovenci marsikaj spremenilo, manjšina je postala v svoji narodni aktivnosti veliko bolj sproščena, je v vedno večji meri samozavestna, o čemer pričajo velike kulturne prireditve koroških Slovencev, akademije, gledališke predstave, literarno udejstvovanje mladih, gostovanja koroških Slovencev v ostalem zamejstvu, na Goriškem in Tržaškem, medtem ko so vidne ob bodočih kulturnih kontaktih s Slovenijo perspektive, ki dopuščajo zaključke, da nam bo ob tej kulturni izmenjavi z matičnim narodom dodeljena

(Nadaljevanje na 4. strani)

Svet pričakuje mir v Vietnamu

Svetovnopolitični položaj se je v zadnjih dneh odločno spremenil! Od ponedeljka popoldne so se pričele v glavnih mestih sveta vročične priprave, ki naj bi čimprej pripeljale do miru v Vietnamu. Ta nenadni razvoj je posledica važnega Johnsonovega govora ameriškemu ljudstvu.

V svojem govoru je Johnson zahteval ukinitev bombnih napadov na večji del Severnega Vietnama. Dalje je predsednik Združenih držav Amerike izjavil, da ne bo več kandidiral za predsedniško mesto.

Johnsonov govor je v svetu sprožil pravo senzacijo in je udaril kot strela z jasnega neba. Predsednik se je odločil zato, da bi napravil prosto pot politični rešitvi. Združene države hočejo, da bi se vojna ne razširila, na drugi strani pa niso na noben način pripravljene k neki varljivi rešitvi. Letalska vojna se bo v bodoče omejila le na demilitarizirano cono med Južnim in Severnim Vietnamom, da bi tako preprečili pronicanje sovražnikovih vojakov v Južni Vietnam. Ameriške vojaške enote bodo okrepili za nadaljnjih 13.500 mož, s tem bo doseglo skupno število 550.000 vojakov. Izredni veleposlanik Harriman in veleposlanik v Moskvi Thompson sta bila imenovana za osebna pooblaščenca pri morebitnih mirovnih pogajanjih.

Cilji ZDA v Aziji

K svojim najnovejšim ukrepom je Johnson izjavil, da predstavljajo prvi korak k zmanjšanju napetosti v tem delu sveta. 90 odstotkov dežele Severnega Vietnama bo ostalo odslej izven ameriških bombnih napadov. Hkrati je Johnson zahteval zvišanje davkov, da bi mogli biti kos zmerom večjim izdatkom za Vietnam. Amerikanci so tam zato, da bi zaščitili Azijo in predvsem, da bi zagotovili varnost Združenih držav Amerike. Zato pa je nujno, da sedaj Južni Vietnam pojači vojaške napore v tej smeri. Ob koncu svojega govora je Johnson naznanil, da se bo po predsedniških volitvah brez preklica posvetil samo privatnemu življenju. Hanoi pa je čisto jasno opozoril, da bi si ne delal utvar glede vojaške pripravljenosti Združenih držav Amerike.

Tragična smrt Jurija Gagarina

Sovjetski vesoljski letalec Jurij Gagarin je tragično izgubil življenje. Prezidij vrhovnega sovjeta je sporočil, da se je polkovnik Jurij Gagarin v sredo, 27. marca, smrtno ponesrečil med opravljanjem nadzvočnega letala.

Jurij Gagarin se je rodil 9. marca 1934 pri Smolensku. Bil je strugar, 1955 je začel delati v aeroklubu v Saratovu, 1956 je stopil v vojaško šolo v Orenburgu. Pozneje je služil kot pilot pri letalstvu.

12. aprila 1961 je opravil zgodovinski polet v vesolje. Bil je prvi človek, ki je poletel v vesolje in krožil okrog zemlje 108 minut. Letel je z vesoljsko ladjo Vostok 1.

Gagarin je bil poročen s 33-letno Valentino in je oče dveh hčerk, starih 9 in 7 let.

Polet Gagarina, takrat majorja, je bil enkraten dogodek. Povsod v svetu so ga označili za izreden tehnični dosežek in so Sovjetski zvezi in Gagarinu čestitali vsi takratni vodilni državniki, med njimi Kennedy, McMillan, Nehru.

12. april 1961 je pomenil preobrat v raziskovanju vesolja. Prvi človek je poletel v vesolje in se srečno vrnil na zemljo. Gagarin je ostal zvest vesolju vse od tistega dne, pripravljal se je na nove poskuse in tej dolžnosti daroval tudi življenje.

Skupaj z Gagarinom se je ubil tudi heroj Sovjetske zveze polkovnik Vladimir Serjogin.

Vest o Gagarinovi smrti je odjeknila po vsem svetu, in ne le v Sovjetski zvezi, kjer je žalost, razumljivo največja.

V soboto, dne 30. marca, so slovesno postavili žari s pepelom Gagarina in Serjogina v že pripravljeni vdolbini v kremeljskem obzidju. Nekaj minut kasneje, ko so na vdolbini privijali spominski marmorni plošči, se je Moskva z minuto molka poslovila od obeh žrtev neba.

Dr. Pavle Zablatnik ravnatelj Slovenske gimnazije

Z dekretom z dne 20. marca je bil imenovan za ravnatelja Državne gimnazije za Slovence v Celovcu g. profesor dr. Pavle Zablatnik. V sredo, dne 3. aprila, mu je izročil koroški deželni glavar Hans Sima ob navzočnosti poslevodečega predsednika Deželnega šolskega sveta Josefa Guttenbrunnerja dekret ter mu k imenovanju iskreno čestital.

Ravnatelj dr. Pavle Zablatnik se je rodil 4. decembra 1912 v Bilnjovsu, v bilčovski fari. Gimnazijske študije je zaključil z odličnim uspehom v Celovcu, leta 1938 je bil posvečen v duhovnika.

Leta 1946 je nadaljeval svoje študije na graški univerzi ter jih zaključil z doktoratom in profesorskim izpitom. Po dovršenem študiju je poučeval najprej kot profesor na Klasični gimnaziji v Celovcu. Ko je bila ustanovljena Slovenska gimnazija, pa je prevzel svojo učno obveznost na našem srednješolskem zavodu s slovenščino, grščino, latinščino in ruščino. Za šolo je pripravil vrsto odličnih učbenikov, a tudi izven šolskega področja je neumorno na delu kot narodopisec, sodelavec raznih listov in predsednik Krščanske kulturne zveze. Sedaj pa ga je imenoval državni predsednik na predlog prosvetnega ministra dr. Piffl-Perčeviča za ravnatelja Slovenske gimnazije.

Tega priznanja se koroški Slovenci iz vsega srca veselimo ter gospodu ravnatelju k imenovanju prisrčno čestitamo z željo, da bi bila Državna gimnazija za Slovence deležna tudi v bodoče uspešnega razvoja.

Delegacija Združenja staršev pri deželnem glavarju

V sredo, dne 3. aprila, se je zglasila delegacija Združenja staršev na Slovenski gimnaziji pri deželnem glavarju. Delegacijo je vodil predsednik Združenja staršev, g. ravnatelj Valentin Vauti, kot člani delegacije so se udeležili razgovora pri deželnem glavarju še novoimenovani ravnatelj Slovenske gimnazije, g. prof. dr. Pavle Zablatnik, nadzornik dr. Valentin Inzko in dr. Franci Zwitter.

Naša delegacija je poudarila nujnost gradnje lastnega poslopja za Slovensko gimnazijo ter iznesla za izvedbo načrta vrsto tehtnih argumentov. Deželni glavar Hans Sima je ob navzočnosti poslevodečega predsednika šolskega sveta Josefa Guttenbrunnerja, poudaril, da je sicer pristojno glede odločitve za gradnjo šole prosvetno ministrstvo, pač pa je podčrtal tozadevno vso podporo dežele.

Politični teden

Po svetu . . .

ZLATA MRZLICA V INOZEMSTVU

Preplah na tržišču zlata

Preplah na evropskem tržišču zlata je dosegel v četrtek, 14. marca, svoj vrhunec in zagrozil s popolno denarno zmedo. Z borz zlata v Londonu, Parizu, Zürichu in Beirutu. Hongkongu in celo Frankfurtu so prihajala povpraševanja po zlatu, kakršnega ne pomnijo. Na pariški borzi, kjer normalno prodajo dve do tri tone zlata na dan, so prodali tisti četrtek 40 ton zlata, dvakrat več kot dan poprej, ko so že dosegli rekord s prodajo 16 ton. Na londonski borzi so prodali čez 200 ton zlata. Delničarji in borze so poročale o popolnem upadanju zaupanja v papirnat denar.

K redkim mestom, v katerem je bilo po zlatu relativno malo povpraševanja, je bil Dunaj. Tudi tukaj so našteli v četrtek, 14. marca, sicer več kupcev zlata kot nekaj dni poprej, vendar je bilo povpraševanje skoraj normalno. Predstavnik avstrijske narodne banke je v zvezi z zmedo na tržišču zlata ugotovil, da je nakup zlata zaradi pričakovane izgube obresti nesmisel. Na avstrijskem deviznem tržišču je vladal tega dne mir.

Dolar delno brez zlate podlage

Dramatičen sklep, da zaprejo britansko zlato borzo in banke in tako zadržijo panično nakupovanje zlata, so sprejeli v Londonu kot zadnji poskus, da bi rešili sedanji denarni sistem. Sestanek vlade je bil v petek, 15. marca, ob nenavadnem času, v prvih jutranjih urah, predsedovala pa je kraljica Elizabeta II.

Angleška banka je dobila istega dne večjo količino ameriškega zlata, da bi tako ustregli povpraševanju na londonski borzi. Zaprte so bile borze v Londonu, Zürichu, Johannesburgu in Singapuru, medtem ko so banke v Franciji in Italiji delale normalno. Na pariški borzi je bilo naravnost pobesnelo. Zlato so prodajali precej dražje kot dan poprej.

Na zahtevo vlade je ameriški senat v petek, 15. marca, ukinil delno zlato podlago dolarja in tako odmrznil 11.4 milijarde dolarjev. To zlato bo vlada Združenih držav Amerike vrgla na mednarodno tržišče, da bi preprečila porast cen zlata in padec dolarja. Združene ameriške države še najprej jamčijo za ceno zlata 35 dolarjev za unčo. Da bi ohranila dolar, je ameriška vlada storila vrsto dramatičnih ukrepov.

V petek, 15. in soboto, 16. marca je avstrijsko prebivalstvo mirno sprejelo vse te dogodke na tržišču zlata. Uradne izjave k položaju — stališča finanč. ministra prof. Korena in predsednika narodne banke dr. Schmitza — so se v glavnem omejile na ugotovitev, da kupna moč avstrijskega šilinga raven in cen nista v nevarnosti.

Dvoje cen za zlato

Sedem zahodnih držav članic mednarodnega zlatega sklada se je v nedeljo, 17. marca, sporazumelo, da v prihodnje ne bodo več preskrbovale z zlatom londonske borze in drugih prostih tržišč. Guvernerji centralnih bank Združenih držav Amerike, Velike Britanije, Švice, Zahodne Nemčije, Italije, Belgije in Nizozemske so sklenili, da bodo te banke prenehale dopolnjevati svoje rezerve zlata na prostem tržišču in da bodo v medsebojnih opravilih in kupčijah z mednarodnimi finančnimi ustanovami obdržale dosedanjo ceno zlatu, ki znaša, kot omenjamo spredaj, 35 dolarjev za unčo. Guvernerji so posebno opozorili na največji pomen, ki ga ima za ureditev finančnega položaj v svetu občutno izboljšanje bilance Združenih držav Amerike, in da so napori le-te dokaz odločnosti vlade, da bi ta cilj tudi dosegli. Drugi pomembni sklep je velika pomoč britanskemu funtu.

Odločitev sedmih zahodnih držav, da prekinejo vse kupčije z zlatom na borzah, pa pomeni praktično ukinitev mednarodnega zlatega sklada. Tako bosta obstajali dve ceni zlatu: ena, ki se bo oblikovala na borzah pod prostim vplivom ponudbe in povpraševanja, druga pa v višini 35 dolarjev za unčo za obračune med centralnimi bankami in mednarodnimi finančnimi ustanovami.

V Avstriji sta predsednik narodne banke dr. Wolfgang Schmitz in zvezni kancler dr. Klaus zagotovila, da je trdnost avstrijskega šilinga zagotovljena.

Funt rahlo navzgor

Na devizni borzi v Londonu se je začel tečaj funta v ponedeljek, 18. marca, približevati uradnemu, to se pravi, da se je njegov položaj v primerjavi s tednom poprej izboljšal.

Kot omenjamo zgoraj so za pomiritev zlate mrzlice na evropskih borzah članice zlatega sklada (sedem držav — glej imena teh spredaj) določile dvojno ceno za zlato. Ta odločitev je v svetovnih središčih odjeknila različno.

London: Londonsko tržišče zlata, največje na svetu, bo zaprto še dober teden. Njegova prihodnost je negotova, ker bo imelo poslej opraviti le z zasebno trgovino.

Washington: Ameriški proizvajalci zlata bodo mogli v prihodnje prosto izvažati zlato in ga prodajati domačim kupcem. Od leta 1934 so morali vso količino obvezno prodati le finančnemu ministrstvu za ceno 35 dolarjev za unčo.

Pariz: Vodilni francoski gospodarstvenik Jaques Rueff, svetovalec de Gaulla, je izjavil, da odločitev o dvojni ceni ne bo zaščitila dolarja, marveč prej odprla pot za njegovo razvrednotenje.

Bonn: Vlada je povsem podprla washingtonski sklep. Zahodnonemške banke so ustavile prodajo zlata in čakajo na ceno na prostem tržišču.

Dunaj: Avstrijska narodna banka bo ustavila vse kupčije z zlatom, dokler položaj na mednarodnem tržišču zlata ne bo jasnejši, je izjavil predsednik narodne banke dr. Schmittz. To je označil za dejanje vzajemnosti.

Kaj pomeni dvojna cena za zlato?

Cena 35 dolarjev za unčo bo veljala v kupčijah med centralnimi bankami raznih držav. Cena na zasebnem prostem tržišču se bo oblikovala po ponudbi in povpraševanju in bo znašala, tako pričakujejo, od 40 do 45 dolarjev (v ponedeljek, 18. marca je bila prosta cena za zlato v švicarskih bankah med 43 in 45 dolarji za unčo).

Združene države in še sedem zahodnih držav, vštevši Francijo, ki se je kasneje umaknila, je 1961 ustanovilo zlati sklad, da bi ustalile ceno zlata pri 35 dolarjih. Gospodarstveniki trdijo, da bo z dvojno ceno zlata za sedaj ustavljen odliv zlata, bistvo problema pa ostaja v ameriškem zunanjetrgovinskem primanjkljaju. Da bi tega zmanjšali, bi morali zvišati davke in zmanjšati zunanje izdatke.

. . . in pri nas v Avstriji

JUŽNOTIROLSKA PROCESA NA DUNAJU IN V MILANU

Sodni proces na Dunaju

Na Dunaju se je minuli teden (v četrtek, 28. marca) končal sodni proces proti dr. Norbertu Burgerju in Petru Kienesbergerju. Porotno sodišče je obtožilo znanega južnotirolskega terorista in enega izmed voditeljev avstrijske nacionalnodemokratske stranke dr. Norberta Burgerja na osem mesecev poostrenega zapora, Petra Kienesbergerja pa na štiri mesece ječe. Oba sta takoj vložila ničnostno pritožbo. Dr. Norbert Burger je to kazen že prestal, medtem ko so Petra Kienesbergerja izročili deželnemu sodišču v Innsbrucku, ker je osumljen, da je bil aktivno udeležen pri atentatu na Porzerscharte, ki je zahteval smrt štirih italijanskih vojakov.

Ob proglasitvi oprostilne obsodbe, in ker je Burger svojo kazen praktično že prestal, so ga njegovi ideološki prijatelji pozdravili z burnim ploskanjem, hkrati pa so intonirali pesem Andrea Hoferja.

Na sodnem procesu je Burger odgovarjal, ker je pripravljal in spodbujal teroristično dejavnost na Južnem Tirolskem. Ta je že več let kamen spotike v odnosih med Avstrijo in Italijo.

Prizivni proces proti južnim Tirolcem v Milanu

V Milanu se je pričel istočasno kot na Dunaju prizivni proces proti petdesetim južnim Tirolcem, ki so bili aprila leta 1966 obsojeni na razne kazni. Pravzaprav je bilo obsojenih samo šestintrideset obtožencev na skupno 354 let ječe. Na spisku je med glavnimi obtoženci strelec Georg Klotz, za njim pa komponist dr. Günther Andergassen, profesor na glasbeni šoli v Salzburgu, ki pa je po rodu južni Tirolec. Obsojen je bil na trideset let. Univerzitetnega pomočnika dr. Norberta Burgerja pa so obsodili na 28 let ječe (ta živi na Dunaju in prav te dni, kot poročamo zgoraj, je bila sodna razprava proti njemu, ki ga je sicer obsodila, a je bil takoj spuščen na svobodo, ker je kazen že prestal). Razen Andergassena in treh drugih obtožencev so vsi odsotni. Že v prvi stopnji je bil južnotirolski poslanec Hans Dietl oproščen.

OBČ. VOLITVE NA TIROLSKEM

Tudi pri občinskih volitvah na Tirolskem je bilo opaziti v nedeljo razvoj v korist SPOe, ki se je pri zadnjih deželnozborskih in občinskih volitvah pokazal v drugih zveznih deželah. Rezultati: ÖVP 57.685 glasov in 850 mandatov (1962: 67.460, 1094); SPÖ 51.658 glasov in 436 mandatov (1962: 41.316, 360); FPÖ 4875 glasov in 21 mandatov (1962: 7210, 41). Volili so v vseh tirolskih občinah z izjemo Innsbrucka.

Za široko diskusijo

Tržaški prispevek k diskusiji o programu Narodnega sveta

Kot osebno neprizadet opazovalec in član slovenske narodne skupnosti bi rad tvorno prispeval k živahni razpravi o slovenski koroški narodni problematiki, ki je po zaslugi programa NskS, odnosno njegovega osnutka — naj je kakršen je — močno razgibala slovensko javnost na Koroškem.

Kakor nobena stvar na tem svetu, tudi program ni popoln. V njem je nekaj vrzeli. Sestavljalci so to gotovo upoštevali, saj so ga dali kot osnutek v diskusijo široki javnosti. S tem so pokazali demokratični čut in dobro voljo, da ga izpopolnijo. S tem so tudi odbili zlohotno ost kritiki, ki je v nekaterih primerih zlohotna prav zato, ker predlagateljem programa apriorno odreka dobro voljo, iskrene namene ter demokratično odprtost.

Zdi se mi, da je program najbogatejši tam, kjer ideološko in narodnostno utemeljuje politično delovanje katoliško usmerjenih Slovencev, ki se zbirajo v okviru NskS. Zdi pa se mi tudi, da bi kazalo pri končni sestavi programa bolj ločiti med izrazito političnim in izrazito verskim ter kulturno-prosvetnim področjem.

Nekaj pripomb k programu, v kolikor se nanaša na narodnost. Razumljivo je, da je ta točka posebno razvita in izrazita. V končnem besedilu bi zaslužilo več pozornosti vprašanje o slovenskih šolah, poleg tega pa še uporaba slovenščine v uradih, slovenski uradniki v državnih in deželnih uradih, slovenski napisi, radio, prispevki za gospodarske vire, pomoč za gospodarsko pobudo (Mater et magistra!), podpore za slovenske kulturno-prosvetne, dobrodelne in športne organizacije, obramba zemlje, sredstva za razvoj kmečkih gospodarstev, obrtnih in malih industrijskih obratov, da ne govorimo o gospodarski samopomoči v obliki zadružništva, itd.

Program naj bi bil res delo čim širšega kroga. Tako bi lahko postal magnet, ki bi Slovence navdušil za narodno stvar, jim vlil poguma za narodnoohranjevalno delo in vse čimbolj družil.

Sedaj še iskreno besedo kritikom programa, v kolikor so mi bili njihovi članki dostopni. List Ljudske stranke »Volkszeitung« označuje postavke programa za izzivanje in pravi, da so dobili koroški Slovenci vse, kar določa člen 7 državne pogodbe ter da je slovenska gimnazija v Celovcu že več kot določa pogodba. Kakšni katoličani so to, in kakšni demokrati? Iz njihovega pisanja veje večkrat poganski šovinistični duh, ki je Avstriji že veliko škodoval in tu pa tam kar sumljivo diši po nedavni žalostni preteklosti. Kar nudi Slovencem državna pogodba in česar še nikakor niso v celoti dobili — so dolžni dati na temelju prevzete mednarodne obveznosti ter načel, ki jih glede narodnih manjšin vsebuje okrožnica Janeza XXIII. »Mater et magistra«. Čudno, kako dobro poznajo te dolžnosti, kadar gre za Južne Tirolce, ki jim želimo vse pravice. Avstrijci naj nehajo slepomišiti z dvojno mero za Južne Tirolce in koroške Slovence. Kar gre enim, gre tudi drugim! Ne gre za število. Gre za dve manjšini z enakimi pravicami in enakimi dolžnostmi. Sto opravičil, ki jih najdejo za južne Tirolce in sto odgovorov, ki jih navajajo v isti sapi proti koroškim Slovencem, ne odgovarja naravnemu pravu in človečanskim načelom, temveč prej diši po rasizmu.

In slovenski kritiki? Nekateri so povedali svoje misli dostojno in dobronamerno. Mislim, da so njihovega prispevka veseli tudi predlagatelji programa, dasi pride včasih iz »nasprotnega« tabora. Nekateri drugi kritiki so žolčni in premalo objektivni. Ti ne delajo časti ne sebi, ne težko ogroženi narodni manjšini, ne slovenskemu imenu. Preseneča me vsaj ena točka stališča Zveze slovenskih organizacij (ZSO). ZSO, se, kot piše »Slovenski vestnik«, distancira od programa NskS, češ da postavlja prevelike zahteve in škoduje mirnemu sožitju v deželi, ker razpihuje nacionalistične strasti. Ali smo že tako daleč, ljudje božji? Če je vsaka skromna zahteva že »izzivanje«, kam pa potem pridemo? To je vendar nevarna in nedopustna licitacija navzdol, tekmovanje, kdo bo zahteval za koroške Slovence manj in ne kdo bo zahteval in dosegel več. ZSO takole opravičuje svojo kapitulantsko (naj mi prizadeti oprostijo ta izraz!) politiko: »S tem ne odstranjujemo le v lastnih vrstah zagledanosti (!) v lastno narodnost in z njo povezano nevarnost izolacije od splošne družbe, v kateri živimo, marveč s svojim pozitivnim delovanjem na vseh področjih javnega življenja doprinašamo svoj del k demokratičnemu razvoju avstrijske družbe in države«.

Ne bi bil rad polemičen, ker v imenu svobode in demokracije spoštujem sleherno mnenje, naj se strinjam z njim ali ne. Toda poslušati stališče, da realistično postavljanje prav skromnih zahtev za koroške Slovence (neprimerno manjših, ko jih postavljajo Avstrijci za južne Tirolce), poslušati, da to »škoduje mirnemu sožitju v deželi« — kot pravi ZSO — se zdi podobno, kot da bi slišal mrtvaka, ki je tik pred grobom in je obupal nad tem svetom, ne pa ljudi, ki so soodgovorni za obstoj in razvoj sicer res hirajoče, nikakor pa ne umirajoče slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Še tako stvarna politika, ki upošteva vse mogoče okoliščine, ima in mora imeti neke meje, ki se ne smejo prekoračiti. Tudi brez vnaprejšnjega kapituliranja je še polno načinov za iskreno sodelovanje med prizadeto manjšino in pristojno vlado, saj vendar živimo v času dialoga, ki izključuje izolacijo ter predpostavlja dva enakovredna faktorja, ne pa ponižne sluge in vsemogočne gospodarje.

Preprečevanje pouka v materinščini in krivično ravnanje s slovensko manjšino dosega na Koroškem nevarno mejo. Če bo šlo tako naprej, bo (neglede na vse ostalo) že nemška šola sama poskrbela, da v dogledni bodočnosti slovenske narodne manjšine in njenih problemov zaradi potujčitve ne bo več. Ker v tem pogledu ni nobene razlike med avstrijskimi socialisti in ljudsko stranko, bi morali politični vodstvi katoliško in socialistično usmerjenih Slovencev resno premisliti, ali je še politično koristno in moralno dopustno, da neposredno (socialisti) ali pri volitvah (NskS) podpirata avstrijski stranki, ki naglo asimilirata koroške Slovence in jim nočeta dati nekaterih osnovnih pravic. Marsikaj bi bilo drugače — pa tudi svet se ne bi podrl in Avstrija bi še dalje stala na trdnih nogah — če bi si Slovenci izvolili lastne občinske in deželne predstavnike, ki bi v izvoljenih organih zagovarjali njihove pravice. Le tako bi postali upoštevanja vreden subjekt v deželi in državi in ljudska samozavest bi se ojačila. Pot brez boja z zakonitimi sredstvi in žrtev bo žal spričo dosedanjih izkušenj vodila le navzdol. Zato se mi zdi, da bi kazalo pri končni sestavi programa upoštevati tudi to potrebo! Priznam, da je ta predlog za koroške razmere kočljiv, a bi ga le morali temeljito in vsestransko proučiti, sprejeti neke sklepe in jih potem pogumno izvajati. V interesu narodnega obstoja bi kazalo — še bolj kot doslej — v važnih primerih iti preko ideoloških razlik — kar nikakor ne pomeni, da bi se jim odpovedali — in poiskati najmanjši skupni imenovalec, ki bi ob popolni ideološki, politični in organizacijski avtonomiji obeh obstoječih političnih skupin omogočil kar se dá enotne nastope navzven in skupno doseganje temeljnih narodnih pravic.

Kot sem že omenil, so nekatere kritike v Vestniku pozitivne. Zelo pa moti verska nestrpnost in protikatoliška nasajenost nekega zelo ozkega diskutanta, ki ne ve, da je glede stališča do vere celo v primerjavi z matično domovino zaostali ptič, torej reakcionar, ali pa je morda potreben zdravnika psihologa.

Dr. M. P., Trst

Ob 60-letnici naše prosvetne organizacije

Gostovanje z »Martinom Krpanom« v Trstu in Gorici

V starih časih je Martin Krpan hodil v Trst, da je od tam tihotapil angleško sol po Notranjskem. Po več stoletjih je šel Krpan zopet v Trst, pa ne po angleško sol, ampak po rdeče nageljne, da jih po najbolj pošteni poti — po kulturnem delu — prinese na Koroško.

V igri »Martin Krpan«, ki je kot ljudska povest splošno slovenska last, se omenjata Trst in Gorica, saj so bili vsi slovenski kraji tedaj v eni državi in goriški nadškof je imel oblast nad nekaterimi kraji izven današnje Goriške. V uprizoritvah igre »Martin Krpan« pa se kaže tudi povezanost Slovencev, ki živijo v različnih krajih. Levstikovo povest poznajo vsi Slovenci, dramatiziral jo je slovenski kulturni delavec v Argentini, uprizorili so jo koroški Slovenci in z njo gostovali med primorskimi brati.

Zato je že primerno, da se je »Martin Krpan« podal — ne s svojo kobilo, ampak z avtobusom — na gostovanje v Trst in Gorico in tako zopet povezal naše kulturno delo s kulturnim delom primorskih rojakov.

Prvo gostovanje je bilo v soboto, 23. marca, v Trstu in sicer v Marijinem domu v Rojanu. Župnijska dvorana je nova, prostorna in oder velik in moderno opremljen, da smo jim Celovčani kar nevoščljivi, da nimamo take slovenske dvorane. Čas našega gostovanja ni bil ugoden; bila je to prva sobotna uprizoritev v tej dvorani (sicer so vse prireditve v nedeljo popoldne), v Slovenskem narodnem gledališču je bil pevski koncert in na Opčinah gostovanje »Rokovnjačev« iz Ljubljane, igralci so bili od celodnevne vožnje utrujeni. Vendar so rojaki napolnili dvorano in uživali ob Martinu Krpanu. Po predstavi se je pojavila na odru košara z velikim šopkom rdečih nageljnov in drugih rož s spremnim pismom: »OB VAŠEM GOSTOVANJU V TRSTU VAS PRISRČNO POZDRAVLJA SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU«. Poleg tega šopka, ki je veljal vsej igralski skupini, pa je g. Hanzej Hudl kot igralec Krpana dobil posebej šopek nageljnov.

Hvaležni smo Slovenskemu narodnemu gledališču iz Trsta za pozornost in priznanje našim igralcem-diletantom.

Po igri nas je g. kaplan Stanko Zorko, ki ima največ zaslug za novo dvorano v Rojanu, povabil na prigrizek in ugasitev žeje in so nam prijazno postregle rojanske faranke, ki so tudi veliko žrtvovale za Marijin dom. Doživeli smo prisrčno gostoljubje.

V nedeljo, 24. marca, popoldne smo gostovali v Gorici v Katoliškem domu. Bili smo bolj spočiti in razpoloženi kot prejšnji večer, predvsem pa je pripomogel hitri in prisrčni stik z občinstvom, da so se igralci in gledalci navdušili in zlili v eno doživeto občestvo. Takega stika nismo doživeli pri nobeni drugi predstavi.

Pod naslovom »Izredno uspela ljudska igra« podaja glasilo primorskih Slovencev »Katoliški glas« sledeče poročilo ob gostovanju:

Biti moramo iskreni in priznati, da se nismo nadejali niti mogli predstavljati, da bo Levstikova ljudska povest »Martin Krpan« v Vombergarjevi dramatizaciji in v režiji g. Vinka Zaletela tako močna po vsebini, prijetna po podajanju igralcev in odrsko učinkovita, kakor smo jo potem doživeli v nepozabnih treh urah na odru Katol. doma v Gorici preteklo nedeljo.

Najprej priznajmo: Vombergar je zares mojster v jeziku in igrski gradnji. Kako sočen je bil jezik, ki so ga igralci uporabljali, kako slovensko čist, svečano starinski, bogat na prispodobah! Iz vsakega stavka je žarela ljudska modrost; koliko bridkih resnic sta povedala tako cesar kot Krpan, ne samo svojim sobesednikom, ampak tudi nam gledalcem v dvorani. Ožigosana je bila hudobija, prevzetnost, užaljenost in neumnost, poveličana pa iskrenost, dobrota, velikodušnost, zdrava pamet, volja pomagati bližnjemu v stiski.

Potem pa izrecimo pohvalo tudi nastopajočim: vsi so diletantje, nepoklicni igralci, pa vendar, s koliko doživetostjo so podali svoje vloge in s kako naravnostjo so se kretali na odru. Zlasti sam Krpan in cesar, kako dognana sta bila v svojih likih! Cesar Janez kot si ga je že Levstik zamislil, bolj dobrodušen graščak kot od oblasti opit nasilnik, malo slaboten v svoji avtoriteti, pri svoji soprogi pričenši, pa zato tem bolj pristno človeški, Martin Krpan pa poln življenjske sile, živa podoba zdravega kmečkega hrusta, ki se čuti močnega v svojih pravicah in ve, kaj hoče.

Končno še priznanje g. Vinku Zaletelu za njegovo režijo in uprizoritev. Opirajoč se na Vombergarjeve osebne napotke, na svojo dolgoletno izkušnjo in na veliko zavzetost vseh sodelujočih je mogel postaviti na oder ustvaritev, ki mu je v čast. Prav nič se ne čudimo, da je lani doživel z »Martinom Krpanom« v Celovcu v nabito polni dvorani mestnega gledališča mogočno zmagoslavje.

No, tudi v Gorici je »Martin Krpan« imel do zadnjega mesta zasedeno dvorano. Pa je bilo popoldne tako spomladansko mikavno in sonca polno, da je zato treba še bolj poudariti dejstvo polne dvorane. In tisti, ki so prišli, gotovo niso obžalovali, da so se odločili za igro. Doživeli so ob gledanju slikovitih prizorov in poslušanju duhovitih domislic tri nepozabne ure razvedrila in odhajali hvaležni koroškim bratom, ki so se spomnili tudi svojih rojakov ob Soči ter jih osrečili s to našo najnovejšo in tako mojstrsko izvedeno predstavo. —ej

Tudi »Primorski dnevnik«, ki je sicer idejno nasproten »Katoliškemu Glasu« pohvalno piše o »zelo uspeli predstavi« in pravi med drugim:

Koroški igralci so svoje vloge res zelo dobro podali. Predvsem naj omenimo izredno spretno ter istočasno naravno in prepričljivo igro cesarja Janeza. Že po zunanjosti je bil zelo posrečeno izbran protagonist Martin Krpan, ki se je tudi odlikoval po preprosti odločnosti. Nelahka je bila zelo pristno podana vloga dvorskega norčka, medtem ko bi velikan Brdavs s svojo postavnostjo prepričal še takega skeptika. Nedvomno je bila zelo dognana igra cesarice, ki je v vsej igri prava huda ura dunajskega dvora. K uspehu je po svoje tudi pripomogla velika bogatost kostumov. Levji delež zaslug in uspeha pa nosi režiser g. Vinko Zaletel, ki je pokazal veliko sposobnost za odrsko delo in tudi za posrečeno izbiro igralcev.

Polna dvorana Katoliškega doma je igro koroških rojakov sprejela z velikim navdušenjem in je ob koncu vse nastopajoče nagradila z burnimi aplavzi. ***f

Gostovanje na Primorskem je bilo kot prijeten izlet tudi nekako priznanje in darilo igralski skupini, ki je žrtvovala čas in mlade moči kulturnemu delu in so bili seveda vsi sodelujoči zadovoljni.

Krščanska kulturna zveza pa naj se goriškim in tržaškim rojakom tem potom prisrčno zahvali za izredno gostoljubje, ki smo ga bili tudi tokrat deležni koroški Slovenci!

Mestno gledališče v Celovcu načrtuje za igralsko sezono 1968-69

Novi upravnik Herbert Wochinz se je predstavil na tiskovni konferenci koroškim novinarjem

Seja gledališkega odbora

V zrcalni dvorani deželne vlade je bila v sredo, 27. marca, seja skupnega gledališkega odbora, na kateri je predsednik dvorni svetnik dr. Othmar Rudan pozdravil dva nova člana tega odbora, in sicer mestnega svetnika gimnazijskega ravnatelja dr. Johanna Lessiaka in zastopnico kulturnega urada deželnega glavnega mesta gospo profesorico dr. Irmgard Bärnthaler.

Ob tej priliki so prečitali poročilo bivšega upravnika gledališča prof. Otta Hansa Böhma o tekoči igralni sezoni (1967/68). V tej sezoni so doslej uprizorili 249 predstav, od teh je bilo 48 gostovanj. Največji uspeh je zabeležila opera »Prodana nevesta« (Die verkaufte Braut) Bedřicha Smetane z 20 predstavami, sledijo »Barvar in njegov dvojček« (Der Färber und sein Zwillingsbruder) Nestroya z 18 predstavami in opereta »Dijak prosjak« (Der Bettelstudent) Carla Millöckerja s 17 predstavami. Prav tako je bila uprizorjena sedemnajstkrat drama »Razbiti vrč« (Der zerbrochene Krug) Heinricha von Kleista, dalje so dali šestnajstkrat »Šarlijevo novo teto« (Charley's neue Tante), musical po Brandonu Thomasu predelal Gustav Kampendonk, glasba Lotarja Oliasa; opero »Rigoletto«, Giuseppa Verdija so peli štirinajstkrat; opereto »Grofa Luxenburškega« (Graf von Luxenburg) Franza Leharja, trinajstkrat ter opereto »Viktorija in njen Huzar« (Viktoria und ihr Husar) Paula Abrahama prav tako trinajstkrat.

Herbert Wochinz je razgrnil svoj načrt

Zvečer istega dne pa se je novi upravnik celovškega Mestnega gledališča Herbert Wochinz na tiskovni konferenci v kavarni Musil predstavil koroškim novinarjem. Herbert Wochinz je koroški javnosti znan že po komedijskih igrah, ki jih že več let z uspehom uprizarjajo v Špitalu ob Dravi. Mladi umetnik Herbert Wochinz je hkrati znan po svoji živahni gledališki dejavnosti in zatorej ne preseneča, da je bil med številnimi kandidati za upravnika Mestnega gledališča izbran prav on.

Pet oper, pet operet, sedem dram in en balet

Upravnik Wochinz je po nekaj uvodnih besedah razgrnil svoj načrt gledališča za novo igralno sezono 1968/69.

Zimska sezona se bo začela 11. ali 12. oktobra 1968, datum še ni čisto točen, z opero »Figarova svatba« (Die Hochzeit des Figaro) Wolfganga Amadeusa Mozarta. Dalje so na sporedu še štiri opere, in sicer: »Car in tesar« (Zar und Zimmermann) Alberta Lortzinga; »Carmen« Georga Bizeta; »Seviljski brivec« (Der Barbier von Sevilla) Gioacchina Rossinija in opera »Evgenij Onjegin« (Eugen Onegin) Petra Iljiča Čajkovskega.

Od petih operet so: »Maska v modrem« (Maske in Blau), Fred Raymond; »Noč v Benetkah« (Eine Nacht in Venedig) Johanna Straußa; »Vesela vdova« (Die lustige Witwe) Franza Leharja; »Gasparone«. Carla Millöckerja in musical »Moj prijatelj Bunbury« (Mein Freund Bunbury) Matschinskega.

Drame pa so sledeče: »Lumpacij vagabund« (Lumpazivagabundus), Nestroy; »Ljubimkanje« (Liebelei), Arthur Schnitzler; »Mati Courage in njeni otroci« (Mutter Courage und ihre Kinder) najznamenitejšega dramatika 20. stoletja Bertolda Brechta; »Zgodba iz Dunajskega gozda« (Geschichten aus dem Wienerwald), Horvatha; »Človek, ki ga imajo za norca« (Der Gefoppte) od Feydeaua; »Boening-Boening« Camolettija in »Nagrada« (Der Preis) ali pa »Pogled z mostu« (Blick von der Brücke) Arthurja Millerja.

K vsem tem predstavam pa se bo pridružil še **en baletni večer.** Ime baleta še ni znano. Zimska gledališka sezona se bo zaključila 15. maja, nato bodo šli umetniki: pevci in igralci ter orkester in tehnično osebje na dopust, od 15. julija do 31. avgusta se bo pričela poletna igralska sezona.

Na »Malem odru« bodo inscenirali dve deli; poleg tega ima gledališče v načrtu še **eno otroško pravljico.**

Abonmaje bodo organizirali podobno kot doslej, samo da bo en abonma štel 18 in ne 22 predstav.

Gostovanja na deželo bodo v prihodnje malo omejili, tako bi odpadla gostovanja v Ferndorfu in Wolfsbergu, medtem ko bi v Beljaku in Špitalu gostovali z eno opero, in sicer s »Seviljskim brivcem« in eno opereto. Upravnik Herbert Wochinz je prav v tej zvezi poudaril, da bo merodajne in ljudi v teh malih krajih (mislil je zlasti na Ferndorf in Wolfsberg) moral prepričati, da je boljše priti v Celovec, da si ogledajo opero ali opereto na velikem odru in vprav zaradi umetniškega stališča, kajti, kot se je izrazil Wochinz, **»da umetnikom krvavi srce, ko se morajo stiskati na odru, ki je na primer 8 metrov širok in 5 metrov dolg (Ferndorf), ker tako niti pevskih niti igralskih zmogljivosti nikakor ne morejo razviti«.**

V prihodnje bodo ostale predstave za šole in mladino vobče. Za podeželje bodo uredili predstave predvsem v sobotah.

Sodelovanje z dunajsko Volksopero

Herbert Wochinz je v nadaljevanju svojega načrtovanja za leto 1968-69 dejal, da mu je uspelo skleniti z ravnateljem dunajske Volksopere pogodbo, po kateri bodo nekateri umetniki tega gledališča gostovali v Celovcu. Tako bo v operi »Carmen« pela istoimensko vlogo mezzosopranistka Miriana Irosch, Dona Joseja pa bo pel tenorist Karl Schelenberg. Vlogo Figara v operi »Figarova svatba« pa bo pel gost Jonel Pantea iz Bukarešte.

V teku so tudi pogajanja z avstrijsko televizijo za prenose iz celovškega gledališča.

Sedmi svetovni dan gledališča

Pretekli teden, dne 27. marca, je ves kulturni svet proslavil dan gledališča, dan, ki ga vsi gledališki umetniki sveta s svojo ustvarjalno aktivnostjo posvetijo ideji zbliževanja, spoznavanja in krepitve prijateljstva ter ljubezni med narodi.

V preteklih 21. letih je gledališka umetnost veliko storila za širjenje ideje bratstva med ljudmi na vseh delih zemeljske oble. Gledališka umetnost je pričela delovati tudi v najbolj zaostalih deželah, ki so si komaj priborile svojo državno neodvisnost. Hkrati z gospodarskim razvojem pospešujejo v sklopu obče kulturne dejavnosti tudi gledališko umetnost, pri čemer jim bratsko pomagajo razvitejše dežele.

Letošnjo poslanico za sedmi svetovni dan gledališča je napisal Miguel A. Asturias, dramatik, Nobelov nagrajenec za literaturo 1967. leta in veleposlanik Guatemale v Parizu.

Mednarodna poslanica

Miguela A. Asturiosa

Kjerkoli je kdaj bilo gledališče, so se ohranile besede: besede, s katerimi se je človek zatekal k bogovom, k svetu in kot človek k drugim ljudem. To so besede nesmrtnega dvogovora. Jezik stoletij, ki je doživljal mnogovrstne spremembe, postaja v gledališču nenadoma zopet najbolj plemenito, najbolj neposredno, najbolj učinkovito in najplodnejše sredstvo za zvezo z množicami.

Gledališče je bilo in ostaja cerkveni obred, pravi izvir stvariteljstva, literarna zvrst, z drugimi besedami, gledališče je za nekatere besedičenje in videz, za druge čarovnija, resničnost za moralne nauke. za vse pa pomeni gledališče svet sanj.

Govoreč v imenu civilizacij, ki se znova oživljajo, v imenu kultur, ki imajo že stoletja staro gledališko tradicijo, kot je na primer kultura Majev iz Guatemale, ne skušam priklicati starih mračnih prizorov z noži, iz katerih se pno srca k soncu, marveč na trenutke velikih ljudskih predstav junaškega gledališča: na igre s peresi, z zvonci in z dimom, ki jih je večnost vklesala v kamen, na tiste zanosne obrede, na katerih so celi narodi igrali in plesali brez prestanka po več dni in tednov, dokler niso izčrpani in onemogli omahnili.

Kot človek, ki je doma daleč tam preko velikega morja, si dovoljujem, da se iz tega dela sveta obračam k vsem ustvarjalcem, ljubiteljem in obiskovalcem fantastične gledališke umetnosti in jih pozivam, naj se zbero, ne da bi spletali verige, temveč da bi gradili mostove medsebojnega razumevanja.

Na celem svetu, naj gledališki zanesenjaki, gledališčniki sveta pozabijo na vse meje, na vse narodnostne in verske razlike in naj se združijo v boju za mir, ki naj jim postane prva in edina zapoved kot edino pravilna pot.

Sedmi svetovni dan gledališča mora v tem spominskem letu svetovne slovesne izjave o človečanskih pravicah usmeriti vso zavest ljudi proti tistim, ki povzročajo našemu človeškemu rodu toliko zla in to z uničevanjem človeka po človeku, z bratomornimi vojnami, z načrtnim iztrebljanjem narodov iz verskih, plemenskih, narodnostnih in političnih razlogov in drugimi načini desetkovanja človeštva z gospodarskim pritiskom.

Odrske luči niso nikjer ugasnile. Nasprotno, širom po svetu se lesketajo kot zvezde, in ob njihovem sijaju se postavljajo in pretresajo vprašanja človeštva v vseh jezikih, na vseh zemeljskih širinah in na vseh odrih, ne da bi pri tem pozabili na bistveno vprašanje obstanka naše civilizacije in kulture, ki jima grozi strahovito atomsko uničenje.

Vse dokler je ta nevarnost navzoča, naša zemlja ni varna. S svojim svarilnim pozivom nočem vznemirjati dne, ki ga mednarodni gledališki inštitut (ITI) proslavlja po vsem svetu, temveč bi rad, da bi nam ta pomagal s skupnimi močmi preprečiti, da bi se ta zemlja ne spremenila v grobnico s kratkim posvetilom našemu človeštvu: LA COMMEDIA E FINITA (Komedija je končana)!

Naše prireditve

DOBRLA VES

(Križev pot)

Dekanijsko vodstvo katoliške mladine v Dobrli vesi vabi h Križevemu potu na cvetno nedeljo, 7. aprila, ob 7. uri zvečer v Dobrli vesi na Gori. Bakle in listke za križev pot dobite pred versko slovesnostjo na Gori.

Vsi, posebno mladina, prisrčno vabljeni!

ŠT. JAKOB v ROŽU

Slovensko prosvetno društvo »Rož« uprizori na cvetno nedeljo, dne 7. aprila 1968, ob pol treh (14.30) popoldne in ob pol osmih (19.30) zvečer v farnem domu v Št. Jakobu v Rožu ljudsko igro

»POČENI PRSTAN«.

Vsi prisrčno vabljeni!

ŠT. PRIMOŽ

Koroška dijaška zveza vabi na filmsko predavanje o maturitetnem potovanju 1967 pod naslovom:

K MORJU, OB MORJU, NA MORJU.

Prireditev bo v nedeljo, 7. aprila 1968, ob pol treh (14.30) popoldne pri Voglu v Št. Primožu.

Vsi prijatelji naše mladine, prisrčno vabljeni!

KOŽENTAVRA

Nagradno tekmovanje v kegljanju

V nedeljo, 13. marca, je bilo v Mlečnikovi hiši živo kot na mali olimpiadi: na športnem kegljišču so priredili nagradno tekmovanje v kegljanju.

Od blizu in daleč, posebno iz sosednje Gorenjske, so prihiteli gostje na to športno prireditev. Sreča je bila naklonjena tekmovalcem, saj so odnesli domov lepe nagrade, kot n. pr. kasete z zlatniki v skupni vrednosti 15.000 šilingov.

Tekmovanje je takole izpadlo: Pri ženskah je dobila prvo nagrado Erika Schest, druga je bila Christine Lausegger in tretja Monika Sparouz, vse tri iz Borovelj.

Pri moških je vrstni red: 1. Janko Nemec, Tržič; 2. Herwig Wrulich, Borovlje; 3. Franc Srečnik, Tržič; 4. Felix Mak, Psinja ves; 5. Boris Mencinger, Begunje; 6. Josef Schwinger, Celovec; 7. Horst Obwurzer, Celovec; 8. Hans Svetina, Podljubelj; 9. Emmerich Hafner, Podljubelj in 10. Max Lackner iz Celovca.

Častni nagradi pa sta prejela Rosalija Rozman in Česen, oba iz Kranja.

PODKRAJ pri PLIBERKU

(Najdaljša žičnica v Evropi)

Kot je Naš tednik že v prejšnji številki poročal, so v soboto, 30. marca, v Podkraju pri Pliberku v navzočnosti številnih odličnih gostov in domačinov slovesno odprli eno najdaljših sedežnic v Evropi, ki bo vozila smučarje in turiste iz Podkraja, tik gostišča »Petzenkönig« na nadmorski višini 650 m do Krautovega hotela na Siebenhütten (1692 metrov nadmorske višine).

Ta sedežnica bo nadomestovala dosedanjo gozdno cesto, ki je bila v času smučarske sezone večinoma neprevozna, stroški za njeno čiščenje pa previsoki.

Nova sedežnica je po svoji izvedbi rekord, saj je dolga kar 2700 metrov, na svoji poti pa premošča 1042 metrov višinske razlike. Sedežnico je izdelalo znano podjetje Gebrüder Girak iz Korneuburga pri Dunaju. Od hotela Siebenhütten obratuje na Diplomatenhügel 1920 metrov pod Kniepsom (2034metrov) stara 1500 metrov dolga vlečnica z zmogljivostjo 500 oseb na uro.

Na pobočjih Pece so lepa smučišča s krasnim razgledom po Dravski dolini. Posebnost je 8 kilometrov dolga smučarska proga z višinsko razliko okoli 1270 metrov. Trenutno je napravljeno že 6.5 kilometra proge, in sicer izpod vrha Kniepsa navzdol. Zadnjih 1500 metrov proge še urejujejo z okrog 100 metrov širokimi poseki skozi gozd. Za vzdrževanje prog je Žičniška delniška družba Pliberk nabavila tudi goseničar za ravnanje in tlačenje snega in je tako s tem tudi kakovost smučišč zajamčena.

V neposredni bližini Celovca, Velikovca, Pliberka in koroških dolinskih turističnih postojank je tako nastala ena izmed najlepših gorskih turističnih-smučarskih središč, ki bo močno poseglo v koroško turistično tržišče.

Pri nas na Koroškem

Resolucija Koroške dijaške zveze

izdelana na podlagi seminarja o šolskem vprašanju v Št. Petru pri Št. Jakobu

Koroška dijaška zveza, ki zastopa dve tretjini koroške slovenske študirajoče mladine, poudarja ob tej priliki nanovo svoje priznanje do slovenskega naroda in do domovine.

V zavesti, da so koroški Slovenci po naselitvi skupno z nemškim narodom z delom pridobili pravico do domovine, izpovemo, da hočemo prav v istem prostoru ostati člani slovenskega naroda;

v zavesti pravic, ki so nam zajamčene po Osnovnem državnem zakonu in po Dunajski državni pogodbi z l. 1955 ter po ostalih manjšinskih zakonih in prav tako tudi v zavesti državljanskih dolžnosti ugotavljamo, da mnogo zakonov še obstaja na papirju in da mnogim zakonom še manjkajo izvajalne odredbe.

Zavedamo se pa prav tako dejstva, da mnogo zakonov ni bilo sklenjenih v zadovoljstvo prizadete manjšine in mimo njenih predlogov.

V spoznanju nerešenega šolskega vprašanja opozarjamo na sledeče:

1. **Državna gimnazija za Slovence v Celovcu še vedno čaka na lastne prostore, tako je prisiljena do popoldanskega pouka, onemogočen je pouk stranskih predmetov, jezikov ipd.**
2. **Zadeva pouka slovenščine na ostalih koroških srednjih šolah je prav tako nerešena in šele po dolgotrajnih posredovanjih se pogostokrat šele nudi učencu možnost za obisk materinskega jezika. Tudi na celovški pedagoški akademiji (mišljeno je učiteljišče, prip. ured.) so slovenski dijaki izpostavljeni psihološkemu pritisku, kar prav gotovo ne pomaga odstraniti zastrupljenja ozračja.**
3. **Položaj na ljudskih in glavnah šolah je še vedno tak, da ne pospešuje, niti ne garantira nemotenega pouka učencev v slovenskem jeziku. Ne odrekamo staršem pravice prijaviti ali odjaviti svojega otroka za slovenski ali dvojezični pouk, temveč zahtevamo, da je poskrbljeno za tako vzdušje, da bodo starši odločali zgolj po strokovnih in pedagoških smernicah, ne pa iz strahu. Učiteljem mora biti dana neovirana možnost, da priporočajo iz objektivnih vidikov slovenščino, to je na podlagi strokovne in stvarne informacije.**

V šolah mora biti zagotovljen tak pouk, — glede učnega časa in učnih moči — da se k slovenščini prijavljeni otroci ne bodo čutili diskriminirane.

Naloga ravnatelja in drugih šolskih organov je, da skrbijo za upoštevanje teh osnov.

Naloga političnih organov pa je, da preprečijo vsakršno nekvalificirano »propagando« proti ali za prijavo, kakor tudi da poskrbijo, da starši v prijavi ne bodo čutili političnega, ampak pedagoško — podučen akt.

Nujno potrebno je, da pridejo na šole na dvojezičnem ozemlju učne moči, ki so moralno in strokovno kvalificirane za ta mesta, pa ne samo to, pravi učni uspeh bo dosežen samo, če bodo učitelji v razumevanju in v ljubezni do lastnosti in nagnjenj otroka, h katerim spada tudi materin jezik, in v spoštovanju do otroka poučevali.

Slovenska prosvetna zveza

vabila na praznovanje 60-letnice jubileja

Slovenska prosvetna zveza je priredila v nedeljo, dne 31. marca, v veliki koncertni dvorani Doma glasbe kulturno prireditev, ki je bila posvečena 60-letnemu jubileju organiziranega prosvetnega dela na Koroškem.

Prireditev je pričel predsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Franci Zwitter. Pozdravil je vrsto častnih gostov. Med njimi koroškega deželnega glavarja Hansa Simo, člana izvršnega sveta Slovenije, g. Lubeja, jugoslovanskega generalnega konzula dipl. inž. Budihno, konzula Jegliča, predstavnike kulturnega življenja Slovenije, kulturnega atašeja jugoslovanskega veleposlaništva na Dunaju, dvor. svétnika, ravnatelja dr. Joška Tischlerja, predstavnika Hrvaškega kultur. društva z Gradiščanske, zastopstvo manjšinske šolske oblasti in celovške občine, provizoričnega ravnatelja Državne gimnazije za Slovence v Celovcu dr. Pavla Zablatnika, predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentina Inzka, zastopnike slovenskih organizacij na Koroškem, radia, tiska itd.

Deželni glavar Hans Sima je čestital v svojem pozdravnem nagovoru jubilantki, priznal kot predstavnik dežele doprinos koroških Slovencev h kulturni in duhovni rasti Koroške, pozdravil vlogo kulturnega dela v službi dobrih sosedskih odnosov v deželi ter med deželama, prav tako pa je obljubil podporo po deželi tudi slovenskim kulturnim prizadevanjem.

Jubilantki je čestitala vrsta osebnosti iz Slovenije in zamejstva, slavnostni govor pa je imel predsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Franci Zwitter. Orisal je 60-letno kulturno in prosvetno dejavnost koroških Slovencev, navedel vse težave, s katerimi se je borila skozi desetletja prosvetna organizacija koroških Slovencev z vanjo vključenimi prosvetnimi društvi, poudaril idealizem slovenskih prosvetnih delavcev, ki je omogočil koroškim Slovencem do lastnega kulturno-prosvetnega vzpona.

Spored prireditve je obsegal pesem Pozdrav (Z. Prelovec) in zborno recitacijo »Vzajemno si ustvarjajte življenje mlado«, ki so jo izvajali dijaki Doma Slovenskega šolskega društva v Celovcu, pesmi pa bilčovski sekstet. Feliks Wieser je recitiral Kajuhove pesmi, s pesmijo »Zemlja slovenska« (F. Juvanec) pa so zaključili prvi del prireditve moški zbori iz Hodiš, Pliberka in Železne Kaple pod vodstvom Valentina Hartmana.

Drugi del programa so izvajali z narodnimi pesmimi nato moški pevski zbori iz Loge vesi (vodil ga je Hanzi Aichholzer), mešani pevski zbor z Radiš (Šimej Wrulich), moški zbor iz Škofič (pevovodja: Tone Umek), moški zbor iz Hodiš (Valentin Pavlič), mešani zbor iz Bilčovsa (vodil ga je Valentin Kapus), moški zbor iz Železne Kaple (Vladimir Prušnik), moški zbor iz Pliberka (pevovodja Valentin Hartman), mešani zbor iz Št. Vida v Podjuni (Hanzi Kežar), za zaključek pa so nastopili skupno še moški zbori iz Hodiš, Pliberka, Št. Vida v Podjuni in Železne Kaple pod vodstvom Valentina Hartmana ter mešani zbori iz Bilčovsa, Kotmare vesi, Radiš in Št. Vida v Podjuni pod vodstvom Vladimira Prušnika.

Za lepi pevski program so poslušalci nagradili pevce in pevke z zasluženim priznanjem.

DUNAJ

(Predavanje v Klubu slovenskih študentov)

Pred kratkim je imel Klub slovenskih študentov na Dunaju svoj redni letni občni zbor. Slovenski visokošolci so izdelali za poslovno leto program, ki obsega predavanja, diskusijske večere, prireditve, izlete itd.

Za pretekli petek je bil vabljen v Klub slovenskih študentov predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko. Bil je od naših visokošolcev naprošen, da predava o osnutku programa NskS. Sestanka se je udeležilo mnogo visokošolcev in visokošolk.

Po pozdravnih besedah, spregovorjenih po predsedniku Kluba Avgustu Maleju, je sledilo predavanje, v katerem je poudaril dr. Inzko potrebo programa za vsako organizacijo, nakazal idejna izhodišča NskS za narodno delo med koroškimi Slovenci, govoril o vlogi slovenske manjšine na Koroškem v slovenski narodni in avstrijski državni skupnosti, o potrebi po čim širši in čim globlji duhovni rasti slovenske narodne skupnosti v deželi ter kulturnem poslanstvu, ki ga naj vršimo kot Slovenci v naših vrstah, v državi ter med Slovenci vobče. Delo, ki ga naj vrši Narodni svet v tem smislu, je zajeto načelno v programu NskS, o katerem je dr. Inzko podrobno govoril.

Naši visokošolci so izvajanjem predavatelja z zanimanjem sledili, kar je pokazala tudi dve uri trajajoča diskusija, ki je bila na splošno stvarna in konstruktivna.

ZAHVALA

Za nakup hiše 10.-Okt.-Straße 25 so darovali:

Globaški prijatelji namesto venca na grob Marije Rutar 500.—; neimenovani iz Globasnice 500.—; neimenovani iz Brda 500.—; Krušic Uršula, Velinja ves 500.—; Miklau Ignac, Kokje 100.—; Mohor Peter, Dobrla ves 100.—; neimenovani iz Celovca 50.—.

Za prejete darove se odbor Družbe sv. Mohorja vsem prisrčno zahvaljuje!

ŠT. VID V PODJUNI

V nedeljo, 4. februarja, je bila pustna prireditev našega društva z obširnim sporedom. Podali so burke kot: »Brat Sokol« v treh dejanjih; »Kmet in fotograf«; »Stražar in postopač« ter »Krojač in čevljar«. Sodelovali so tudi pevci in trio »Korotan«. Bilo je res lepo pustno razvedrilo.

V nedeljo, 18. februarja, pa so nas obiskali kot že večkrat — Jezerjani.

Tokrat so podali igro »Kastelka« ali »Gadje gnezdo«. Igrali so izvrstno.

V nedeljo, 17. marca, so nas obiskale gojenke šentjakobske šole z igro »Moderna družina« ali »Brez Boga«. Pokazale so res družino sedanjosti in jo tudi dobro podale. Pred in po prireditvi so nam še lepo zapele.

V nedeljo, 24. marca, je priredilo šolsko vodstvo Jugendsingen 1968, pri katerem so sodelovali tudi pevski društvo Turnersee in domači pevski zbor ter harmonikarji pod vodstvom Hanzija Kežarja. Vse prireditve so bile v Voglovi dvorani in udeležba je bila obilna kakor navadno.

Mohorjeva trgovina Vam nudi razne velikonočne razglednice s slovenskim in nemškim napisom!

Pred Klubom slovenskih študentov

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne le vloga posrednika med narodoma sosedoma, med dvema kulturama, temveč prav tako vloga kulturno, duhovno in idejno bogatega dela celotnega slovenskega naroda, ki s svojo kulturno tvornostjo bogati in oplaja tudi druge dele slovenske narodne celote. Gotovo bomo kot manjšina vedno žejni slovenske kulturne hrane, posredovane po Ljubljani kot kulturnem središču, po kulturno-prosvetnih skupinah in umetnikih iz Slovenije, vendar se začenja slovenska manjšina na Koroškem in sploh v zamejstvu v vedno večji meri tega zavedati, da raste njena kulturna moč ob duhovnih dobrinah, ki jih je v stanu posredovati drugim udom slovenskega narodnega občestva. Ob tem gledanju se nam prikazuje rešitev našega narodnostnega vprašanja v novi luči, ko manjšina ne terja le od matičnega naroda to, kar ji je ta dolžan nuditi, temveč se čuti ona pravtako soodgovorno za usodo celotnega slovenskega naroda. To gledanje je omogočil razvoj, v katerem začenjajo v vedno večji meri prevladovati dinamični elementi nad statističnimi, ne le kot obrambna sredstva, temveč kot sredstva prenavljajočega se življenja ali sploh novega življenja z doslej neslutenimi možnostmi in perspektivami.

Ob tem upoštevamo torej vidik, da bomo od narodne celote deležni večje podpore le, ako bomo pomagali večati — ne glede na meje in politično ureditev držav, v katerih Slovenci živimo — življenjski potencial vsega slovenskega naroda. Kako močna mora biti zavest manjšine, ki se začenja tudi tozadevno zavedati svojega poslanstva, in sicer v trenutku, ko začenja dobivati slovenstvo nov, aktualnejši obraz.

(Dalje prihodnjič)

Mestno gledališče gostovalo v Ljubljani

Minulo soboto je v Ljubljani, v okviru kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo gostovala celovška Drama z Nestroyevo burko »Barvar in njegov dvojček« (»Färber und sein Zwillingsbruder«).

Ta šegava Nestroyeva komedija, ki gradi dogajanje na malone Plautovskih premikih dvojčkov, od katerih je eden neugnan seržant, drugi pa miren barvar, odkriva vrsto veselih scen, kjer iskrive domislice neizčrpnega Nestroya ne le zabavajo, temveč povedo tudi nekaj več.

Krstna predstava »Barvarja in njegovega dvojčka« je bila 1840 na Dunaju (takrat je nastopil Nestroy sam v naslovni vlogi), dve leti kasneje pa je bila premiera tega dela v Celovcu. Delo, ki je doživelo vrsto priredb, so gostje iz Celovca predstavili ljubljanskemu gledališkemu občinstvu v priredbi Hansa Weigla in z glasbo Adolfa Müllerja, ki jo je priredil Alexander Steinbrecher.

V glavni vlogi seržanta je nastopil Horst Eder, ki je bil gonilna sila celotne predstave; v nadaljnjih vlogah naj omenimo še barvarjevo nevesto Brigito Umlauf in pa Herwiga Lenaua, ki je igro tudi zrežiral, in ki je nastopil kot služabnik Peter. Scenerija je bila v rokah Wolfganga Moserja, kostume pa je prispevala Anny Arnold, dirigent je bil Friedrich Sin.

Ljubljansko občinstvo je z razumevanjem sprejelo uprizoritev celovških gostov ter se s toplim aplavzom zahvalilo za prijeten, zabaven večer.

Za tiskovni sklad so darovali:

Po 20 šil.: Katarina Ogris, Bilčovs; Lenart Wiedner, Skočidol; č. g. Franc Brumnik, Tinje; Pristovnik Katarina, Sele; Peter Mohar, Dobrla ves; Johan Lesjak, Gozdanje; Ivan Rus, Svetna ves; č. g. Pipp Viljem, Šmiklavž; Ana Potočnik, Šteben/Podj.; Mat. Fritz, Šmiklavž; Sturm Blaž, Lipa; Kernjak Valentin, Št. Ilj; č. g. Jančar Franc, Slov. Plajberk; Schulnig Ana, Pörtschach; Marija Waldhauser, Sveče; Skoff Mihael, Proboj; Matilda Mali, Celovec; dr. J. Tischler, Celovec; Avguštin Ludvik, Banja ves; Peter Smole, Malošče; Zabavnik Franc, Brdo; č. g. Avguštin Čebul, Št. Lenart; Hutter Peter, Večna ves; Kolenik Apolonija, Pliberk; Helena Primoschitz, Št. Peter; Anton Gril, Miklavčevo; Zankl Marija, Šmohor; č. g. Moschitz Jakob, Brdo; Roza Reichmann, Lipa; Ana Krautzer, Neuzing; Steinbuch Ana, Salzburg; Perne Alojz, Št. Vid/Gl.; Suzana Koschier, Loga ves; Oschmalz Karl, Goriče; Partl Filip, Mače; Franc Arneitz, Ledenice; Weternig Paula, Srednje Trušnje; Uršula Nagele, Št, Jakob; Kropiunik Jožefa, Podsinja ves; Johan Randev, Dob/Pl.; Marija Hobel, Sinča ves; Jožef Kramer, Rikarja ves; Zofija Wedenig, Šmarjeta/Vel.; Janez Merkač, Šmihel; Lesjak Janez, Globasnica; Ana Milač, Blato; Jernej Angela, Horce; Katarina Rhesman, Ledince; Blüml Kati, Št. Janž; Rudolf Safran, Melviče; dr. Franc Zeichen, Št. Rupert; č. g. Tomaž Ulbing, Skočidol; Oitzl Andrej, Ričarja ves; Pepelnig Jožefa, Celovec; Sienčnik Helena, Dobrla ves; Klemenz Valentin, Diča ves; Klampferer Anton, Malošče; Johan Brodar, Spittal; Obiltschnig Agnes, Dule/Šmarjeta; dr. Stanislav Hafner, Graz; Marija Zupanc Köflach; Vilfan Janez, Zwickenberg; Franc Truppe, Ločilo; Peter Mešnik, Gorje; Marija Karlbauer, Šmartno/Ruda; Ivančič Franc, Podravlje; Johan Baumann, Velikovec; Johan Brenčič, Šmartno/Vovbre; Tomaž Mikl, Malošče; Mühlfellner Daniel, Bruck/Mur; p. Švarc Alberik, Obsteig; Felser Agnes, Kapfenberg; Ogris Marija, Sele.

Po 15.— šil.: Kovačič Terezija, Podjerberg.

Po11.— šil.: Jäger Marija, Nagelče.

Po 10.— šil.: Mirko Janežič, Podgorje; Ruter Ana, Št. Peter/Vaš.; Fugger Anton, Rožek; Strohmayer Marija, Weng; Mečina Jožef, Gora; Novak Neža, Bela; Gregorn Jožef, Dule/Miklavčevo; Krainz Franc, Grabalja ves; Prunč Ana, Mokrije; Logar Ana, Pribla ves; Marija Joštl, Pribla ves; Marija Petrovnik, Vogrče; Dumpelnik Natalija, Šteben/Podjuna; Kordeš Blaž, Podjuna; Marija Potočnik, Lovanke; neimenovana, Lovanke; Franc Buchwald, Nonča ves; Cvelf Leopold, Nonča ves.

Po 6.— šil.: neimenovana iz Metlove.

Po 5.— šil.: Horvath Anton, Landscha; Klemenjak Franc, Ruda; Slanitz Marija, Mlinče; Johan Kužnik, Replje; Golob Klara, Železna Kapla; Spök Mihael, Celovec.

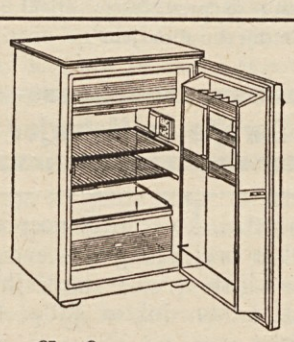

HLADILNIK
145 lt.
prej
2.880.— šil.
sedaj samo
1.790.- šil.

Vam nudi Kaufhof
Valentin in Angela Blažej
LIBUČE — PLIBERK
tel. 04235-394 (noč. štev. 302)

Avstrijska televizija

PETEK, 5. aprila: 10.00 Televizija v šoli: Mostovi k človeku — 10.30 Zvok iz človeške roke — 11.00 Ko je čas miroval — 18.00 Jean et Helene. Tečaj francoskega jezika — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Avstrija — podoba — 18.56 Reklama — 19.00 Tajno naročilo za Johna Drakeja — 19.21 To vas bo gotovo zanimalo! — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama — 20.35 Na obeh frontah. Velike bitke iz 2. svetovne vojne iz gledišča obeh strani: Izkrcanje v Italiji — 22.05 Čas v sliki — 22.15 Glasba pred polnočjo: Jazz v Evropi, nato konec oddaje.

SOBOTA, 6. aprila: 17.00 Za mladino od 11. leta dalje: Uniforma in šama. Etiopske stevardese v dvojnih oblekah — 17.35 Za družino: Če ne bi bilo glasbe — 18.00 Od tedna do tedna — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Dober večer v soboto... reče Heinz Conrads — 18.56 Reklama — 19.00 Očarljiva Jeannie (7. nadaljevanje) — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.00 Komentar (razlaga) dr. Huga Portischa — 20.09 Reklama —20.15 Previdnost pri ženskah, družinska komedija — 21.40 Čas v sliki — 21.50 šport — 22.00 Evrovizija iz Londona: Glavna nagrada (grand prix) evrovizija 1968 — 23.45 Konec oddaje.

NEDELJA, 7. aprila: 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: Pozabljena punčka — 16.40 Za mladino od 11. leta dalje: Mladinski svet — 17.05 Flipper (5. nadaljevanje): Flipper osumljen. Pustolovščina ukročenega delfina — 17.30 Film za te. Pregled priporočljivih filmov za mladino — 18.00 Naša nedeljska zgodba: Karl Waggerl čita iz lastnih del — 18.25 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Družina Riegler: Prometna nesreča — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 športni pregled — 20.10 Živa beseda — 20.15 Sedem tednov na ledu — Nobile (I.) Dokumentarna igra v dveh delih od Helmuta Piggeja — 21.45 Salzburški pasijon — 23.15 Čas v sliki, nato konec oddaje.

PONEDELJEK, 8. aprila: 18.00 Nepoznani svet: Šotorjenje pri nasprotnikih; poročilo — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Avstrija — podoba — 18.56 Reklama — 19.00 Playboy biti je težko (7. nadaljevanje) — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama — 20.15 Solo za O.N.C.R.L, — 21,10 Poštni predal 7000 — 21.10 Športna panorama — 22.20 Čas v sliki — 22.30 Posebno za vas: Skrivno razodetje danes. Videnja o trpljenju, smrti in poveličanju — 23.00 Konec.

MEŠALNIKE za BETON 80 L
z motorjem šil. **2.590**
brez motorja šil. **1.790**
Vabljeni tudi v hotel-gostilno RUTAR

TOREK, 9. aprila: 18.00 Koncert Mozartovega društva. Cerkvena glasba Wolfganga Amadeusa Mozarta — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Pozor, življenjsko nevarno! Krvna postaja za našo bolnišnico — 18.56 Reklama — 19.00 Mathias Wiemann pripoveduje. Evropski feljton o denarju in toto pregled — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama — 20.15 Ta naš svet. Filmsko poročilo k svetovnim dogodkom — 21.00 „Betanija", televizijska igra Jeana Giradoja — 22.25 Čas v sliki — 22.35 Forumski pogovor — 23.35 Konec.

SREDA, 10. aprila: 11.00 Program za delavce: Ta naš svet — 11.45 77-sunset strip — 16.45 Za otroke od 6. leta dalje: „Gašperček pomaga velikonočnemu zajčku". Predstava lutkovnega gledališča Monike Darliesove — 17.25 Za mladino od 11. leta dalje: Kdo se ukvarja z nami? — 17.50 Za rodbino — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Kulturne aktualnosti — 18.56 Reklama — 19.00 Kuhinja v televiziji — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.19 Reklama — 20.15 Sedem tednov na ledu — Nobile (II.). Dokumentarna igra v dveh delih Helmuta Piggeja — 21.40 Mestni pogovori, nato Čas v sliki in konec.

ČETRTEK, 11. aprila: 18.00 Majhne dragocenosti velikih mojstrov: Johann Sebastian Bach — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 športni kalejdoskop — 19.00 „Oče, ura je prišla". Misli o poslovilnem govoru Gospoda s P. Diegom Goetzom — 19.40 Pregled programa — 19.45 Čas v sliki — 20.10 To vas bo gotovo zanimalo! Nasvet za konec tedna — 20.15 „Modri Nathan", Gottholda Ephraima Lessinga — 22.45 Čas v sliki — 22.55 Konec.

Televizija Ljubljana

PETEK, 5. aprila: 9.40 TV v šoli — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV V šoli — 16.10 Osn. sploš. izobr. — 17.25 Poročila — 17.30 Serijski film za otroke — 18.00 TV obzornik — 18.20 Mladinski koncert — 19.05 Človek, znanost in proizvodnja — 19.35 Salon za smeh — 19.55 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.35 Celovečerni film — 22.00 Zadnja poročila — Simfonični koncert.

SOBOTA, 6. aprila: 9.40 TV v šoli — 14.40 TV v šoli — ponovitev — 16.00 Marseille: Nogomet Francija : Jugoslavija — TV kažipot — 18.00 TV obzornik — 18.20 Pavel Golia: Sneguljčica — predstava — SNG Maribor — 19.20 S kamero po svetu — 19.45 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.35 Mirno spite — humoristična oddaja — 21.35 Videofon — glasbena oddaja — 22.00 London: Izbor popevke za veliko nagrado evrovizije — 23.45 Zadnja poročila.

NEDELJA, 7. aprila: 9.10 Kmetijska oddaja v madžarščini — 9.25 Poročila — 9.30 Dobro nedeljo voščimo z ansamblom Borisa Kovačiča — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Mokedajeva matineja — 12.00 Nedeljska TV konferenca — nedeljsko popoldne — TV kažipot — ponovitev — 19.15 Gora skrivnosti — serijski film — 19.45 Filmska burleska — 20.00 TV dnevnik — 20.45 Cikcak — 20.50 TV magazin — zabavno glasbena oddaja — 21.50 športni pregled — 22.20 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 8. aprila: 9.40 TV v šoli — 10.35 Ruščina — 11.00 Osnove sploš. izobrazbe — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Ruščina — ponovitev — 16.10 Angleščina — 17.00 Poročila — 17.05 Mali svet — oddaja za otroke — 17.30 Od zore do mraka — 18.00 TV obzornik — 18.30 Pritlikavost in rastni hormon — 18.50 Kulturna reportaža — 19.20 Turistična oddaja — 19.45 Vokalno instrumentalni solisti — 20.00 TV dnevnik — 20.35 TV drama — 22.15 Po izbiri Jovana Šajnovića — 22.45 TV dnevnik.

TOREK, 9. aprila: 9.40 TV v šoli — 10.30 Angleščina — 11.00 Osnove sploš. izobr. — 14.50 TV v šoli — 15.40 Angleščina — 16.10 Osnove splošne izobr. — 17.40 Poročila — 17.45 Risanka — 18.00 Obrežje — oddaja za ital. narod. skupino — 18.25 Test z glasbo —18.55 Torkov večer z Jožefom Kampičem in pevci — 19.20 Svet na zaslonu — veliki — 20.00 TV obzornik — 20.30 Cikcak — 20.40 Celovečerni film — 22.10 Kulturna panorama — 22.50 Zadnja poročila.

SREDA, 10. aprila: 16.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) — 17.10 Poročila — 17.15 Kljukec in Bimbo — lutkovna zgodba iz serije Kljukčeve dogodivščine — 17.45 Kje je, kaj je — 18.00 TV obzornik — 18.20 Združenje radovednežev — 19.05 Baletna lepljenka — 19.45 TV prospekt — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Napredni tokovi slovenske dramatike med obema vojnama — quiz (Ne)znana Talija — 21.45 Belfegor — serijski film — 22.15 Zadnja poročila.

ČETRTEK, 11. aprila: 9.40 TV v šoli — 10.35 Nemščina — 11.00 Angleščina — 14.50 TV v šoli — 15.45 Nemščina — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.10 Poročila — 17.15 Vijavaja — ringaraja — 18.00 TV obzornik — 18.20 Narodna glasba — 18.45 Po sledeh napredka — 19.05 Samci — humoreska — 19.45 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak. — 20.35 Dva kolektiva — 21.35 Tuj glasbeni program — 22.05 Zadnja poročila — Evropsko košarkarsko prvenstvo (Lyon).

Großer Osterverkauf
im KAUFHAUS SAMONIG Villach, am SAMONIG-ECK

A&O-PREISE,-
Preise, die sich sehen lassen können!
vom 29. März bis 4. April 1968:
BULGARISCHE PFIRSICHE gelbe Früchte, herrlich reif! 800-g-GLAS 8.50
WEISSBURGUNDER für Kenner und Genießer! 0,7l 21.50
»BURGGEIST« WEISSWEIN ganz besonders preiswert! 2l 27.-
KALTERERSEE der beliebte Rotwein! 1l 17.90
...eine neue ASO-KAFFEE-Sorte in der neuen Packung:
ASO KAFFEE »exquisit« ein Kaffee mit Edelaroma! 250 g 29.-
ASO KAFFEE »exquisit« wenn Sie das Beste suchen! 125 g 15.-
Unverbindlich empfohlene, nicht kartellierte Richtpreise
Übrigens: ASO KAFFEE nicht vergessen!

Tomaž Pirc — sloveč zdravnik

(1813 — 1880)

Ker je T. Pirc za časa svojega bivanja v Tržiču zdravil tudi po Koroškem, zlasti v Ljubeljski dolini, posredujem za naše bralce njegov življenjepis, kot izvleček iz Gorenjca 1913, ter iz Cerkvenega glasnika za tržiško župnijo, kjer ga je l. 1928 priobčil naš bivši župnik, poznejši ljubljanski nadškof msgr. Anton Vovk.

Tomaž Pirc se je rodil v Kranju, dne 28. oktobra 1813. Njegov oče Tomaž Pierz je bil barvar. Sin se je v šoli pridno učil. Oče ga je dal v uk nekemu čevljarskemu mojstru. Tomažku ni bil všeč poklic čevljarja. Skrivaj si je svoje stvari povezal v »punkeljc« ter pobegnil od doma. Po daljšem iskanju ga je oče našel pri zdravniku dr. Fincu v Ljubljani, ki je ukaželjnega dečka pridržal pri sebi ter ga poslal v ljubljanske šole. Kot dijak je bil Pirc jako duhovit in prebrisan.

Obljubljena mu je bila podpora pod pogojem, če bo obiskoval pouk v petju. Ker ni imel posluha je bil odklonjen. Toda Pirc se ni dal odgnati. Z učiteljem sta se končno pogodila, da bo hodil gonit mehove v orgljarsko šolo. Ob koncu leta pa je dobil spričevalo, da je Tomaž Pirc pridno obiskoval pouk v petju in orglanju.

Obiskoval je tudi pouk v slovenščini. Pri izpitu je bil vprašan: »Kako se pravi po slovensko ‚stockfinster'.« Tomaž se po domače odreže in pravi: »Tema je kakor v r . . .« Profesor ga pogleda in reče: »Ne tako po domače! Tema je kot v rogu, se pravi!«

V Ljubljani se je seznanil z brivcem Kosom. Ta ga je vzel k sebi, mu dajal hrano in stanovanje, da mu je Pirc v prostem času pomagal v brivnici. Takrat so brivci tudi drli zobe in puščali kri. Tomaž bi se rad naučil tudi tega posla. Ker mu mojster Kos zaenkrat še ni dovolil izdiranja zob, je skozi ključavnico opazoval mojstra, kadar je v sobi poleg brivnice izdiral zobe. To Pircu še ni zadostovalo. Zato je nekega dne prosil mojstra, naj mu izdere »boleči« zob, ki je bil sicer zdrav. S tem se je Tomaž naučil izdiranja zob, in ker je bil spreten mu je mojster dovolil opravljati ta posel. Enako se je tudi puščanja krvi kmalu privadil.

Ko je dovršil gimnazijo v Ljubljani, je šel Tomaž Pirc študirat zdravniško vedo v Gradec, kjer je leta 1836 napravil izpit. Specializiral se je zlasti v porodništvu in ranocelstvu. Služboval je najprvo v ljubljanski bolnišnici. Tam je napravil dva okostnjaka, enega za bolnico, drugi pa je bil prenesen v ljubljanski muzej. Večkrat je pravil, kako je kuhal človeške kosti ter jih nosil na podstrešje bolnice, da jih je lunin svit obelil.

V Kranju je tedaj razsajala kolera in legar. Pirc je takoj odšel v svoj rojstni kraj pomagat mestnemu zdravniku. Oba sta imela dosti dela. Nobena vas ni bila predaleč, nobena noč pretemna, da Pirc ne bi šel obiskovat bolnikov. Pri tem so se mu pripetile tudi razne nezgode. Ko je šel neke zimske noči iz Besnice proti Kranju, se mu je pridružil volk ter kmalu izginil v gozd. Pirc se je pa globoko oddahnil. Na poti skozi Udin boršt nad Kranjem je naletel na rokovnjača Dimeža, ko je ravno pekel petelina za večerjo. Dimež ga je še celo pozdravil, in ker se je nanj zanesel, mu ni storil nič žalega.

Zbolel je poglavar rokovnjačev, in so ponoči morali poklicati Pirca ter ga odpeljati iz mesta. Na odcepu od glavne ceste so Pircu zavezali oči ter ga s težavo privedli do poglavarjevega ležišča. Ko je bolniku nudil potrebna zdravila, katera je vzel že s seboj, so mu rokovnjači dali okrepčila. Pirc jim je rekel: »Tudi če mi ne bi zavezali oči, vem, da sem v Šmajdovem grabnu.« Rokovnjači so se začudili in da jih ne bi izdal, so ga hoteli ubiti. Šele na odločen ukaz poglavarja so ga pustili pri življenju.

L. 1837 je zdravnik Pirc poročil Jožefo, hčer podobarja Gašperja Gecelija iz Kranja. Imela sta 12 otrok, katerim je bil oče Tomaž sicer strog, a dober vzgojitelj. Bil je veren, preprost, lenobe ni poznal in s svojim dobrim zgledom je vplival na vzgojo svojih otrok.

T. Pirc kot tržiški zdravnik

Iz Kranja se je zdravnik Tomaž Pirc l. 1850 preselil v Tržič, kjer je nekaj let stanoval kot podnajemnik. Ob neki ugodni priliki si je pa kupil na dražbi svoj lasten dom, hišo na sedanji Partizanski cesti, št. 8. V hiši si je uredil tudi svojo lekarno. Dnevno je sprejemal številne bolnike, s katerimi je imel usmiljenje in potrpljenje. Raznim sitnežem in nerodnežem je pa tudi kakšno bolj robato povedal. Rad je zdravil z domačimi zdravili. Zato so zlasti kmečki ljudje imeli veliko zaupanje do njegovih navodil. Zdravila so bila pri njem zelo poceni, revežem jih je dal še celo brezplačno.

Kot okrajni zdravnik, sicer iz stare kirurgične šole, je kmalu zaslovel daleč naokrog. Čestokrat so ga po raznih gorenjskih graščinah zadrževali po več dni. Večkrat se je na preprostem kmečkem vozu peljal čez Ljubelj v kako obmejno vas na Koroško. Bolezen je kmalu spoznal. Trikrat so ga klicali celo na Dunaj. Prvič je šel zdravit ženo dunajskega župana Zelinka. Nato so ga klicali k smrtno nevarno bolnemu drž. poslancu dr. Lovru Tomanu, ki je bil doma iz Kamne gorice. Tretjič pa ga je klicala neka baronica, ki je bila zelo sitna. Ležala je vsa zavita v zatohli sobi, ker se je bala svežega zraka. Pirc je ukazal bolnico odstraniti za toliko časa, da se soba temeljito prezrači. Počasi je baronica ozdravela.

Iz za časa Pirčeve zdravniške prakse je zabeleženih več anekdot. Omenil bom nekatere. Neke poletne noči je zbudilo prebivalce Tržiča in Slapa zvonjenje in klic: »Na Slapu gori!« Neki berač je prenočeval v seniku, kjer je kadil ter po nerodnosti senik zažgal. Sedaj je na Slapu tovarna lepenke, pred sto leti pa je imel tam svojo fužino lastnik Jabornig. Na pogorišče je zelo težko prisopihal g. Jabornik, ki se je ognja zelo prestrašil. Komaj je hodil, tako so ga prsti na nogah boleli. Kaj to pomeni? Strah mu je stopil v noge. S težavo je dospel do Pirčeve hiše. Poklical je zdravnika, ki mu je velel naj sede in sezuje čevlje. Ko mu je Pirc navidezno otipal noge, vedel je takoj, kje tiči strah, mu je neopaženo zamenjal čevlje ter mu velel naj jih obuje. Hvaležen za hitro pomoč je g. Jabornig z lahko hojo odšel domov. V novoletnem računu je poleg ostalih zdravniških uslug Jabornigovi družini bila tudi postavka: V noči, 15. in 16. junija, strah iz nog prepodil gld. 2.—. Jabornig je namreč v tistem strahu ob požaru desni čevelj obul na levo, levega pa na desno nogo.

Nekoč je Pirca obiskal kmet ter mu tožil, da zaradi bolečin na prstih ne more več hoditi. Pirc mu veli, naj se sezuje. Poklical je deklo ter ji ukazal, naj prinese najmanj pol škafa tople vode. Kljub svoji telesni obilnosti je Pirc kmetu umil noge, mu porezal vseh 10 zakrivljenih nohtov. Nato mu je velel naj se obuje ter poskuša hoditi. Ves srečen pravi kmet, sedaj pa že lahko hodim. Koliko sem dolžan g. zdravnik? Samo 1 gld., odvrne Pirc. Če se ti pa ne bo ljubilo doma nog umiti in nohtov porezati, pa zopet pridi.

Šmartinski kaplan Val. Lah se je nekoč pogovarjal s Pircem o ljudskih strasteh. Modro je Pirc odvrnil: »Če bi ne bilo tistih, ki jim vi pravite poglavitni grehi, bi ne bilo treba ne vas in ne nas.«

V svojem privatnem življenju je bil zdravnik Tom. Pirc, preprost, do vseh slojev enak. Denarja ni kaj posebno cenil. Tudi denarnice ni imel. Denar je nosil kar v žepu. Če ga je kak berač prosil miloščine, je segel v žep, zagrabil nekaj drobiža ter mu ga podaril. Če je bila poleg *firarjev, krajcarjev, grošev in seksarjev tudi kaka krona, nič zato. Ko ga je nekoč žena opozorila, da denar preveč razsipa, je dejal: »Poglej ga reveža, kako vesel odhaja od mene.«

V tisti dobi Tržič ni imel nobenega fotografa. Od časa do časa je prišel fotograf iz Kranja slikat tržiške obraze. Da bi si pridobil kaj več odjemalcev, je v kavarni počakal na Pirca in ga ujel v svoj aparat. Pirčeve slike je gospod lahko prodal. V dogovoru z nekim trgovcem je ta iznajdljivi fotograf dal napraviti celo pipe s sliko zdravnika Pirca, katere so kadilci zelo radi kupili.

V Tržiču je zdravnik T. Pirc deloval 30 let. Bil je visoko spoštovana osebnost. Leta 1880 pa ga je težka bolezen priklenila na bolniško posteljo. Hudo mu je bilo zlasti na veliko soboto in na praznik sv. Rešnjega Telesa, ko ni mogel pri procesiji svetiti ob nebu. Med boleznijo je veliko molil in čital iz knjige Tom. Kemp: Hoja za Kristusom. Dne 18. junija 1880 je vdano v Gospodu zaspal. Njegov nagrobni spomenik so zaradi preureditve tržiškega pokopališča prenesli na tratico pred tržiškim muzejem.

A. T.

---

* Omenil sem tudi tedanji denar: 1 firar = 4 krajcarje ali 8 vinarjev; 1 goldinar = 2 kroni, 10 seksarjev, 20 grošev, 100 krajcarjev; 1 krona = 5 seksarjev, 10 grošev, 50 krajcarjev ali 100 vinarjev. (Heller).

NAŠI MLADI KOROŠKI PESNIKI NA VEČERU SLOVENSKIH ZAMEJSKIH PESNIKOV

Odbor Zveze študentov na filozofski fakulteti v Ljubljani bo 10. aprila v dvorani Narodne galerije pripravil večer slovenskih zamejskih pesnikov. Z recitacijami svojih pesmi se bodo predstavili Niko Darle, Gustav Janusch, Boro Kostanek in Miško Maček s Koroške ter Filibert Benedetič, Marko Kravos in Mirko Tuta s Primorske. Vmes bo pianistka Gita Mally izvajala klavirske skladbe tržaškega skladatelja Pavla Merkuja.

SLOVENCI
doma in po svetu

Češkoslovaško odlikovanje Viktorju Smoleju

Pred kratkim je češkoslovaški veleposlanik v Beogradu dr. Ladislav Šimovič izročil lektorju slovaškega jezika na ljubljanski filozofski fakulteti in uglednemu prevajalcu iz slovaške literature Viktorju Smoleju odlikovanje češkoslovaške komisije za kulturne stike s tujino — zlato medaljo z lento za njegovo dolgoletno, bogato in plodno prevajalsko dejavnost in za vsestranski razvoj prijateljskih vezi med češkim in slovaškim narodom in Slovenci. V krajšem nagovoru je veleposlanik dr. Šimovič poudaril velike zasluge Viktorja Smoleja za razvoj in poglobitev vzajemnih prijateljskih odnosov med državama, zlasti na področju literarnega ustvarjanja. Viktor Smolej se je za odlikovanje in prisrčne besede veleposlanika dr. šimoviča iskreno zahvalil.

Gradivo o Ketteju bodo posredovali Premu

Na Premu urejajo Kettejevo spominsko sobo in Novo mesto bo pripravilo dokumentarno fotografsko gradivo o Kettejevi novomeški dobi. V Novem mestu so pred časom dijaki podprli to akcijo s „Kettejevim dinarjem".

Darujte za Mohorjev dijaški dom!

Janez Jalen **52**

Ograd

Zasneženi led

Na kristalno gladino zamrzlega jezera je padlo za dobro ped snega. Jezero je postalo mrtva planjava, katero je poživljala cerkev na griču sredi nje. Ozke gazi so od treh strani vodile na otok. Nekaj zajčjih sledov je bilo vtisnjenih v sneg, pa tudi ravna črta lisjakovih šap se je vlekla od brega na breg. Led je bil dovolj trden za konja in za voz. Zrimec je res vozil drva iz Záke v Grad naravnost čez jezero. Pust in prazen je bil Bled brez pozibavajočih se valov in brez lesketajočega se ledu okrog otoka. Še gore so mračno gledale v dolgočasno zasneženo ravnino.

Sveti Blaž, tisti dan po svečnici, je pa razgibal Bled kljub zimi in snegu. Že od zgodaj zjutraj so od vseh strani prihajali ljudje, da prejmejo na Jezeru z navzkriž povezanima svečama blagoslov zoper bolezni v grlu in zoper vse druge bolezni. Prišli so bližnji sosedje iz Ribnega. Beljani so pregazili novo stezo na otok. Gorjanci so imeli najbliže po že izhojeni gazi od Grada sem. Strancev se je dokaj pripeljalo od onkraj Save na težkih lestvenih saneh. Še več jih je prišlo peš. Skozi Zagorice so kar neprenehoma peli bronasti konjski zvonci. Vsak konj jih je imel en par obešenih na vrat. Lažjih sani je bilo kaj malo. Še bolj redko so zarožljali gosposki kraguljci. Dve usmiljenki iz Begunj sta se pripeljali s parom lahkih konj. Kočijažil je uniformiran paznik. Oprema in sani, oboje je ugledno predstavljalo graščino, kakor bi vprega sama hoteli ljudem povedati, da je tudi druga prednica begunjske kaznilnice, sestra Neža Call, čeprav preprosta, ponižna in skromna, rojena baronica in široko razgledana po svetu.

Koj za graščinskim so drobili Potočnikovi kraguljci. Samo dvosedežne sani je vodil še vedno šolar Tinček, ves nor na konje. Naj ima veselje. Pa je mati Minca ves čas pazila nanj, kakor bi se bala, da bo za očetom tudi sin v mladih letih lahkomiselno ravnal s konjem.

Po dolgem času je na Jezeru zvon želja spet neprenehoma pel. Po gazeh proti otoku pa so se od več strani vile dolge kače ljudi. Danes ne toliko k nebes Kraljici in Gospe, pač pa bolj k priprošnjiku svetemu Blažu, ki stoluje na stranskem oltarju jezerske cerkve. Vrsta za vrsto je poklekovala na stopnico pred oltarjem, duhovnik pa je drugemu za drugim približeval goreči sveči pod vrat in nepretrgoma ponavljal eno in isto, kar precej dolgo latinsko molitev, in vsakogar blagoslovil z desnico.

Gospa Pavla in Logarjeva Polonca sta zgodaj šli od doma, da čimprej opravita svojo pobožnost. Pavla se je kasneje nadejala obiskov. Potočnikova Minca se je na dan sv. Blaža doslej še vedno vsako leto oglasila. Da bo pa letos na širokih stopnicah na Jezeru srečala v njeni družbi tudi sošolko sestro Ksaverijo in celo častito sestro prednico, tega se pa ni nadejala. Srečna in vesela je vse tri, z nedoraslim Tinčkom vred, povabila k sebi.

»Ne, ne,« je oporekala Minca: »Tinček se mora vrniti h konju in mu dati ovsa. Naj se koj mlad navadi. Kaj pa je tiščal z mano.«

»Nič se ne bojte, mama. Vse uredim, da bo prav,« se je oglasil Tinček. Fant je hotel biti že velik.

Pavla in Polonca sta se vrnili skozi mračno jutro po zasneženem ledu nazaj domov. Sestra prednica, Ksaverija, Minca in Tonček pa so odšli v cerkev.

Potočnica je ta dan res bolj molila k svetemu Blažu kakor pa k Materi božji. Svetemu škofu in mučencu je priporočila otroke, ki jih rada napade nevarna davica. Pet jih je že rogovililo po hiši, pa se je za vsakega bala, kakor bi imela enega samega, najbolj pa za malo Pavelco, ki je ležala še v zibeli. Za krstno botro sošolke Pavle ni mogla prositi. Bi se zamerila svojemu in moževemu sorodstvu, s katerimi je bila Potočnikova hiša povezana že od nekdaj z botrinami. Birmo pa mali, ljubeznivi Pavelci prav gotovo zaveže gospa Pavla.

Minca je pobožno in vneto molila za svoje, za vse skupaj in še za vsakega posebej, dokler ni zapazila ne daleč od sebe tujega, mestno oblečenega moškega. Zdel se ji je znan. Kje in kdaj ga je videla? Dolgo mora biti že od tega. Potočnica je morala venomer pogledovati napol poznanega ji neznanca. Skušala se je spomniti, kdo bi bil. Molitev se ji je začela zapletati.

»Ne, saj ni mogoče,« se je zasvitalo Minci. In je še bolj opazovala in oprezovala in pazila na vsak gib in se ni mogla dovolj načuditi, ko je tudi gosposki tujec poklenil in prejel blagoslov svetega Blaža.

»Kljub temu je on. Nihče drug ne more biti kakor doktor Filip Andrejčič, Pavlin mož.«

Minčine molitve je bilo konec. »Kar človeka ne motijo domače skrbi, kadar se hoče malo globlje pogovoriti z Bogom, se pa pritaknejo še tuje,« se je vznejevoljila Potočnica, se ozrla po sestri Ksaveriji in se ji počasi približala. Izpod belega korneta si je tudi Ksaverija neopaženo ogledala Filipa in pritrdila Minci, da se ne moti.

Celo nuna se je kaj težko spet zatopila nazaj v molitev, v kateri se je ponovno spomnila sošolke Pavle Gradišnikove. Potočnica pa je sedla v klop in ugibala:

Ali Pavla ve, da je njen mož na Bledu? Če še ne ve, to bo gledala, ko ji pove. Pa skoraj ni verjetno. Pozimi tujci ne prihajajo v mrzla letovišča.

»Pavla nekaj prikriva,« je zasumila Minca: »Ali noče izdati svoje bolečine, ali pa zavoljo Andreja —«

Potočnica je težko pričakala, da sta se sestra prednica in sošolka Ksaverija namolili. Tinček se je že davno prej naveličal in s privoljenjem mame odšel po svoje. Saj malico je imel s sabo in nekaj denarja tudi, da ga na stojnicah zakupi. Vsaj ne bo na ušesa vlekel. Ga že pokliče, kadar bo čas oditi nazaj čez led.

Minca in sestra prednica in sestra Ksaverija so odhajale med zadnjimi z Jezera. Same zase so šle druga za drugo po sedaj že dobro izhojeni gazi proti Mlinem. Grede je Ksaverija na drobno pripovedovala sestri Neži, baronici Call, o Pavli, kolikor pred-

P∘I∘S∘A∘N∘O B∘R∘A∘N∘J∘E

ERNESTO QUESADA:

Preložena obsodba

Vojaki so namerili puške in točno pomerili, predstavnik pravosodja si je brisal pot s čela, častnik pa je bliskovito potegnil sabljo.

Sonce je nemilo pripekalo. Obsojenec Antonio Paz Sotela je spokojno gledal vanj, kot da razmišlja, čez koliko časa se bo znašel blizu te zvezde, ki jo je vedno imel rad. Malodane smehljal se je. Njegove modre oči so gledale v grla pušk, kot da jih sploh ne opazi.

Častnik je zavzel našopirjeno pozo — kot petelin, ki se pripravlja, da bo zakikirikal, in je glasno ukazal:

»Ena! Dva! . . .«

Tedaj se je zgodil čudež. Morda je častnik že izrekel nekak »trr«, v želji, da bi rekel tri in nato končni »Ogenj!«, toda ta »trr« je ostal nekje v njegovem grlu, osupli prisotni pa so videli, kako je častnik sedel na tla v prah.

Vojaki so odložili puške, da bi pozdravili polkovnika Tomasa Pizarra, ki je povzročil nenadno častnikovo zmedo. Obsojenec je še naprej gledal v sonce, predstavnik pravosodja pa je stopil k polkovniku, ki je častniku galantno pomagal, da se je dvignil. Polkovnik je rekel:

»Oprostite, poročnik Alberti! Nisem mogel drugače, ker je bil zadnji trenutek. Z visokim ukazom predsednika republike in na podlagi posebne državne komisije je obsojeni na smrt s streljanjem Antonio Paz Sotela s tem aktom pomiloščen in oproščen vsake krivde. Imenovani lahko ta hip prevzame vse funkcije in dejavnosti svobodnega človeka.«

Mrmranje prisotnih, bilo jih je z nekaj desetinami pooblaščenih radovednežev, ki so hoteli videti pravo ustrelitev, kakih petdeset, je bilo veliko.

Obsojeni je nejeverno pogledal okoli sebe in stopil k polkovniku. Polkovnik ga je potrepljal po ramenu in dejal:

»Mladenič, svobodni ste! Le toliko bodite ljubeznivi in pojdite z mano! Tajnik predsednika republike vas želi videti. Tam boste videli tudi človeka, ki vas je rešil.

Paz Sotela se je rokoval s polkovnikom in se mu začel zahvaljevati. Hitro sta odšla in polkovnik je potisnil mladeniča v črni mercedes.

Medtem ko potujeta k rezidenci predsednika republike, lahko povemo nekaj besed, zakaj je Antonio sploh bil obsojen na tako hudo kazen. Kakšna je bila njegova krivda?

Antonia so prijeli kot vohuna, ki je delal zadnjih deset mesecev v korist neke tuje države. Zbiral naj bi razne zelo zaupne podatke in jih dajal konzulu tiste države v Tucumánu (Tucumán je večje mesto v severozapadni Argentini; op. prir.). Čeprav je Antonio to delal v Buenos Airesu, je pošiljal, najbolj pogosto pa nosil podatke sam konzulu v Tucumánu.

Morda bo kdo pomislil, kakšne vojne in druge skrivnosti ima Argentina, ko vendar že leta in leta ni bila v vojni! Toda, vsaka dežela ljubosumno skriva svoje tajne.

V glavnem, Paza Sotela so prijeli, ga obsodili, našli so dovolj dokaznega materiala, prič . . . In obsodili so ga. Pritožil se je na višje sodišče, bil odbit in ustrelili naj bi ga prav tedaj, ko ga je polkovnik zadnji trenutek rešil.

In zares bi ga ustrelili, če ne bi neki človek slučajno slišal majhen, pa zelo zanimiv odlomek razgovora med dvema ženskama. Ta človek je bil znani detektiv Firmenzano Peral, ki je prav tiste dni prišel v Tucumán na dopust. Sedel je na verandi, pod njim, na spodnji verandi pa sta se pogovarjali dve ženski v francoščini, ki jo je odlično razumel. Ena je govorila kot prava Francozinja, druga pa dobro, vendar s španskim naglasom. Ta druga je med smehom rekla:

»Res sem okrutna, človek bo zaradi mene izgubil glavo, jaz pa se smejem in sem nadvse vesela. Pomisli, Antonio je bil moj ljubimec, zaročenec ali kaj jaz vem, sedaj pa je tako.«

»Pst! Tiše!« jo je opomnila druga. »Tereza, ne smeš tako glasno govoriti! Lahko naju kdo sliši!«

»Kdo naj naju sliši, Yvonne! Prvič, nihče v bližini ne zna francosko, v nadstropju nad nama pa ni nikogar. Major Tovar je na dopustu, odšel je, ne vem točno kam, pa to ni važno.«

»Kako ti je uspelo vreči krivdo s sebe nanj?«

»Preprosto! Prijavila sem ga. Podtaknila sem mu papirje in drug material, našla priče in . . . Sicer pa poslušaj vse po vrsti.«

Sloviti detektiv na zgornji verandi, senor Peral, je kot že dolgo ne napel ušesa. Mimo tega je bilo do izvršitve kazni še kake štiri dni.

Detektiv Peral je preveril in ugotovil, kdo sta ti ženi, in se s podatki takoj napotil nazaj v Buenos Aires in prečej dobil avdienco pri tajniku predsednika republike. Seveda je to bila edina možnost, ker je vrhovno sodišče že potrdilo smrtno obsodbo nad Pazom Sotelo.

Ko je tajnik vse zvedel, je v nasprotju s protokolom pohitel v predsednikovo pisarno in ga prekinil v razgovoru s finančnim ministrom. Novica pa je bila tako zanimiva, da je zanimala tudi predsednika, ki je prosil finančnega ministra, naj počaka.

Sedaj je bilo najtežje Terezi dokazati njen zločin. Kajti, čeprav je bil detektiv Peral dovolj kot priča, so vendar potrebovali še eno. Niti najmanj pa niso vedeli, ali bo njena prijateljica hotela kaj povedati.

Poslužili so se spretne zvijače. Yvonne je sama živela v stanovanju svojega pokojnega moža v Tucumánu. Tereza je bila pri njej na obisku. Detektiv Peral je našel žensko istih let in podobne zunanjosti, kot je bila Yvonne, ki je tudi znala odlično francosko in ki je imela smisel za posnemanje in je bila pripravljena izvesti vso maškarado. Peral jo je podrobno seznanil s problemom.

Yvonne, tista prava, je bila, ko je šla na trg, aretirana in odpeljana na policijsko postajo, lažno Yvonne pa so poslali v stanovanje.

Kmalu je nagovorila Terezo, naj ji »še enkrat« pove razburljivi in napeti podvig, kar je Tereza rade volje storila.

*

Vprašate se, zakaj je bilo treba do zadnjega hipa odlašati z ukazom o pomilostitvi? Zato, ker sta izjavi detektiva Perala in lažne Yvonne prišli v predsednikovo palačo komaj pol ure pred izvršitvijo smrtne kazni, polkovnikov avto pa se je med potjo pokvaril in je moral polkovnik, ki je bil precej rejen, peš teči dober kos poti. No, kljub vsemu je prišel še pravočasno.

To in še marsikatero podrobnost je izvedel Antonio Paz Sotela, ko je prišel v kabinet tajnika predsednika republike. Tu je spoznal tudi svojega rešitelja, Firmezana Perala.

Ko je bilo vse pojasnjeno, je tajnik senor Molina-Bermudez ponudil Antoniu državno službo, ta pa se je zahvalil in jo sprejel, polkovnik in detektiv sta se pripravljala, da odideta. Antonio pa je vprašal, kaj bo s Terezo. Tajnik je pogledal Antonia in dejal:

»To skrb prepusti pravosodju in zakonu!«

KAREL ŠIROK:

Tri kaplje krvi

Ptica iz raja
na križ je priletela,
tri kaplje krvi je zajela.

Prvo je nesla
na ravno poljé —
tam klasi pšenični šumé.

Drugo je nesla
na vinske goré —
tam grozdi rumeni zoré.

Tretjo je nesla
na strme vrhé —
tam cerkvice bele stojé . . .

Blagor ti, ptica,
oj ptica iz raja,
ki gledala Kristu si v lica!

S tabo da zrli
bi v sveti obraz,
ko ura priteče in čas!

S kruhom ali brez njega

(Narodna)

Oče gre s sinom prodajat jajca. Nista jih nesla mnogo, a upala sta, da jih bosta dobro prodala, zakaj kokoši niso tedaj posebno nesle. Oče obeta sinku zaradi dobre kupčije tudi dobro srečo za vso bodočnost.

»Jajca bova drago prodala. Za izkupiček, kar bo več kakor navadno, stavim v loterijo. Gotovo zadenem. Potem kupim prašiča. Zakoljemo ga in naredimo klobase. To se bomo gostili, ko jih bomo jedli s kruhom!«

»Oče, brez kruha, kar same klobase, saj jih bo dosti,« popravlja sinko.

»Ne! S kruhom se morajo jesti klobase! Kaj ti veš!«

»Brez kruha, oče, same klobase bomo jedli!«

»Molči! Jaz pravim, s kruhom jih bomo jedli!«

»Brez kruha!«

Sedaj pa deček že ni mogel več končati trditve. Zadela je očetova palica njega in koš z jajci. Palice se boji še pes. Sinko začne teči, oče za njim. Palica je padala, a ne dolgo. Najprej je zavpil sinko, da mu je oče razbil jajca. Ko se oče ogleda, vidi, da je on svoja raztresel in pobil, ko je v sveti jezi in skrbi za srečno bodočnost tekel za sinom.

Vrnila sta se domov brez stave v loterijo, brez klobas, brez kruha in brez jajc.

---

nici že ni bilo znano življenje gospe doktorjeve iz spisov in spominov v kaznilnici. Minca je hitela praviti o Filipu, Pavlinem možu, ki se je čez dolga leta pritepel na Bled, in o Staničevi Olgi in ozdravniku Andreju Vipavcu in, in — da življenje meče ubogo Pavlo samo iz trpljenja v trpljenje.

»Bog ima gospo Pavlo rad,« je smehljaje se sodila prednica Neža Call.

Ogorčeni Potočnici je kar besedo vzelo. Sestra prednica pa je ljubeznivo pristavila:

»Dragi moji! Poskusile bomo zase vzeti nekaj bremena težko preizkušene dobre gospe Pavle. Če ne drugega, vsaj molile bomo zanjo. Bog to želi. Zato nas je pa privedel prav danes na Bled, da smo videle nesrečnega njenega moža.«

Potem so šle molče naprej proti bregu. Iznad gora je veter trgal oblake. Sonce je obsijalo zasnežene vrhove. Le Stol si je trdovratno tiščal sivo kučmo na oblo glavo.

Gospa Pavla je svojim trem povabljenkam prihitela naproti prav na led. Polonca je čakala na častiti sestri in na Potočnico v veži. Vljudno je pozdravila. Pred sestro prednico je narahlo pridvignila dotalno krilo in upognila koleno, sestri Ksaveriji se je spoštljivo priklonila, Potočnici in vsem skupaj je pa voščila dober dan. Pavla je nazaj v kuhinjo umikajočo se Polonco mimogrede pohvalila s pogledom, da je prav ravnala, svoje obiskovalke pa je odvedla v gorko zakurjeno obednico in jim ponudila sedeže. Sestra prednica je bila do gospe Pavle ljubeznivo vsakdanja, Ksaverija nekako ponižno molčeča, Minca pa ni mogla skriti, da jo nekaj grebe.

Kakor bi Pavla povabljenkam ne nameravala nič postreči, je tudi sama sedla poleg sestre prednice. Potočnica se je začudila, česar pa ni pokazala, in je sodila: »Pavla ve za Filipa. Zato je zmedena in se ne znajde prav.«

Komaj je Minca Pavlo obdolžila potajevanja, se je ta hudomušno nasmehnila in na pol glasno povedala: »Danes sem pravzaprav tudi jaz sama v svoji lastni hiši povabljen gost.«

Potočnica in Ksaverija sta se spogledali, sestra prednica pa je za spoznanje nagnila glavo in vprašala: »Ne razumem povsem, gospa Pavla. Za svojo lastno mizo biti sam povabljen gost, je malo čudno.«

»Kajne, da je. Kakor uganka je. Pa je le res.« Pavla je začela govoriti še bolj tiho: »Polonca dela preizkušnjo, če se bo znala prav uveljaviti.«

»Kakšno preizkušnjo?« je hotela vedeti Minca.

»Moži se med gosposke kroge, jo pa vadim, da se ne bo imela za manj vredno od mestnih razvajenk, in da bo znala tudi med njimi samozavestno nastopati.«

»Plemenito delo vršite, gospa,« je pohvalila prednica. Gospodarica Potočnica je pa menila: »Škoda je dekliča za v mesto. Še žal ji bo, če se je polakomnila gospoščine in pokojnine in jemlje kakšnega čudaškega profesorja. Če jo je pa znal poiskati pravi izobraženec kakor skrito gorsko rožo, sta pa oba zadela terno, on in ona. Kóga pa jemlje?«

Gospa Pavla je malo pomolčala, se zagledala Minci naravnost v oči, potem pa glasno in razločno povedala: »Doktorja Andreja Vipavca.«

Potočnica je obmolknila, kakor bi jo bilo prizadelo. Ksaverija je pa svoji nekdanji sošolki in bivši štiriletni kaznjenki v Begunjah, katero je prav ona uvedla v trdoto ječe in ji prav ona spet odprla vrata v svobodo, na skrivaj stisnila roko. Ljubezen med Pavlo in zdravnikom Vipavcem je poznala iz pripovedovanja Mince. Kolikokrat sta jo milovali. Kako mora biti Pavli hudo. Pa se premaguje in nič ne pokaže. Še celo vesela skuša biti.

Sestra prednica je pogledovala obraze bivših treh sošolk. Kljubovalen gorenjski upor je žarel iz Potočnice, sočutno ravninsko srce je sijalo iz Ksaverije, gospa Pavla pa je bila kakor s pajčolanom ogrnjena v potrpežljivo kraško vdanost. Baronica Call, ki se je pod belim kornetom naučila ljubiti ponižanje in trpljenje, je kar nekako zavidala Pavlo. O, kako bi si ona sama prizadejala, da bi čimbolj vdano položila vse njeno samopremagovanje k nogam svojega božjega Ženina.

V obednici je bilo nekaj hipov vse tiho. Skoraj se je slišalo utripanje rdeče lučke pred kipom Matere božje.

Pavla je izprevidela, da izmed vseh še najlaže ona spet prva spregovori. Obrnila se je k zavzeti Potočnici: »Ne čudi se, Minca, in nikogar ne obsojaj. Andreja sem sama pregovorila, čeprav ne lahko, naj se oženi.«

»In mu nasvetovala Polonco?«

»Ne, nisem. Na vsako drugo sem prej mislila kakor na njo. Pa si je izmed mnogih, ki pogledujejo za uglednim zdravnikom Vipavcem, Andrej srečno izbral prav Logarjevo Polonco. Upam, da mu bo dobra žena.«

»Če jo ti vzgajaš, bo. Le kako zmoreš —?«

Pavla ni odgovorila. Sestra prednica je pa ugotovila:

»Ljubezen, ki samo sprejema in nič ne daje, ni ljubezen.«

Spet so vse tri sošolke obmolknile. V obednico pa je prihitela Polonca in ročno pogrnila mizo. Tudi streči je znala, kakor bi bila odrasla v graščini in ne v navadni kmečki hiši. Vpričo Polonce Potočnica ni mogla nadaljevati prejšnjega pogovora. Pa vendar mora še od Pavle poizvedeti, kako je s Filipom. Kar malo nejevoljna je bila na Polonco. Zato ji je bolj ponagajala, kakor pa jo pohvalila: »Polonca! Dobro se boš znala obračati kot gospa doktorjeva.«

Polonca je zardela in pogledala Pavlo: »Gospa, zakaj ste pa povedali?«

Zdaj je bila Pavla v zadregi: »Pogovor je tako nanesel. Sicer pa nisi ti tiščala za Andrejem. On je iskal tebe. In si bila — Boga zahvali — dovolj pametna, da ga nisi odklonila.«

»Če prav po pravici povem,« se je zasmejala in odkrito priznala Polonca »si ne morem predstavljati, da bi mogla koga drugega imeti rajši kakor Andreja.«

»Pa te nič ne moti precejšnja razlika let?« ni hotela odnehati Potočnica.

»Prav čisto nič. Še celo prav se mi zdi. Mlada in neizkušena sem sama. Tiste zgodnje ljubezni se kaj rade izmaličijo in redko vodijo k sreči, v nesrečo pa dostikrat.«

(Dalje prihodnjič)

Prodajna razstava rabljenih strojev!

Obiščite jo v času od **5.-12. aprila 1968**
(tudi v soboto in nedeljo)

RAIFFEISENVERBAND
Celovec - Klagenfurt, Schlachthofstraße 17, telefon 71 4 01

Za prodajo razstavljeni stroji:

- Za obdelovanje zemlje (na pr. plugi, brane itd.)
- Za spravljanje sena (obračalniki, grablje kot tudi razne tovrstne priključne naprave za traktorje)
- Za rezanje razne krme

Največja zaloga nadomestnih delov in strojev na Koroškem!

Für Frühling und Ostern:

PREISWERT- nur viel, viel besser!

2 gute Gründe für neue modische Frühjahrskleidung.

1000 gute Gründe, sie dort zu kaufen, wo Auswahl, Qualität und die günstigen Preislagen allen Wünschen der ganzen Familie gerecht werden.

Keine Frage, wofür Sie sich entscheiden werden: zu einem Einkaufsbummel bei

DIETMAR **Warmuth**
VILLACH · FELDKIRCHEN · LIENZ · ST. VEIT

Damen-Reinwollmäntel, schicke jugendliche Facon in verschiedenen Farben und Stoffqualitäten ab **S 395.—**

Crimplene-Kostüm, sehr elegant, in modernen Schnitten und Farben ab **S 568.—**

Damen-Hosenanzug aus modischem, breitem Schnürlsamt, Hose mit breitem Gürtel, grün oder braun **S 698.—**

Damen-Kleid mit Jacke, 100 Prozent englisches Reinwollmaterial, aus unserem **Windsmoor-shop** in vielen Farben und attraktiven Faconen **S 1090.—**

Herren-Perlon-Hemd, gewirkt, in modischen Schockfarben ab **S 78.50**

Herren-Kammgarn-Trevirahosen, einfarbig oder gemustert, viele Farben, knitterfrei und pflegeleicht, eine **Warmuth-Sonderleistung aus eigener Erzeugung, darum bisher S 346.—, jetzt S 298.—**

Herren-Frühjahrsmäntel aus Trevira in dezenten Farben, eleganter Schnitt **S 498.—**

Herrenanzüge aus Schurwolle oder Trevira mit Schurwolle, helle oder dunkle Dessins, modischer Schnitt ab **S 860.—**

Mädchen-Festtagskleid aus Trevira, pflegeleicht, mit verschiedenen Applikationen ab **S 215.—**

Knaben-Trevira-Anzug mit 45 Prozent Schurwolle, dunkelblau, modischer Schnitt, mit Hakenschlitz. Der ideale Anzug für Firmung, Kommunion und Konfirmation ab **S 490.—**

Damen-Sportpariser in Veloursleder, Verarbeitung mit Kreppsohle sowie **Damen-Schuhe** in modischen Farben mit regulierbarer Ristmasche und Blockabsatz ab **S 149.—**

Damen-Trachtenschuhe mit Blockabsatz, Ripsfutter und modischer Trachtenschnalle, in Lack- oder Veloursleder ab **S 159.—**

Herren-Mokassin oder **-Pariser** aus Rind- oder Veloursleder in modischer Verarbeitung ab **S 169.—**

Kinder-Sporty mit Steppnähten und strapazfähiger Gummisohle (Garantie für nichtlösende Sohle) 27 — 30 ab **S 129.50**
31 — 35 ab **S 139.50**

Mädchen-Sporty aus rotem Rindbox mit Ziernaht, leichter Gummisohle ab **S 155.—**

Handtaschen im neuen „Antikbraun", mit Verzierungen ab **S 115.—**

Kinder-Handtaschen mit kurzem und langem Tragegriff aus rotem, schwarzem oder weißem Lack ab **S 38.—**

Osterkörbe für Kinder ab **S 11.—**

DIETMAR **Warmuth** VILLACH · FELDKIRCHEN · LIENZ · ST. VEIT *bietet mehr!*

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 7. 4.: 7.00 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — **PONEDELJEK,** 8. 4.: 14.15 Poročila, vreme, objave, pregled sporeda. Za ženo in družino. — 18.00 Dober večer našim malim poslušalcem. — **TOREK,** 9. 4.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Športni mozaik. Prof. dr. N. Kuret: Poganstvo in krščanstvo. V naših šegah (Poganstvo okoli Velike noči). — **SREDA,** 10. 4.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Iz kulturnega življenja koroških Slovencev. (Posnetki proslave Krščanske kulturne zveze ob 60-letnici slov. krščansko-socialne zveze 3. marca v Celovcu). — **ČETRTEK,** 11. 4.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Križev pot (sestavili in izvajajo slovenski koroški skavti). — **PETEK,** 12. 4.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Lojze Mav: Evangelij trpljenja in smrti našega Gospoda po Mateju. Koral. Poje skupni mešani zbor Obirskega in Želinjskega pevskega društva. Vodi Tomaž Holmar. — **SOBOTA,** 13. 4.: 9.00 Osojski spokornik — Koroška legenda v treh dejanjih. Priredil Jaka Špicar. Skladbe Janeza Krstnika Dolarja.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

PETEK, 5. aprila: **Scandal in San Molino** (Pohujšanje v San Molinu); musical v treh dejanjih. Besedilo sta napisala Hugo Wiener in Ferry Olsen, glasbo je skomponiral Alfred Scholz. — Sobota, 6. aprila: **Der Meteor** (Zvezdni utrinek) komedija Friedricha Dürrenmata. Gostuje tirolsko Deželno gledališče iz Innsbrucka. — Nedelja, 7. aprila: **Pohujšanje v San Molinu.** — Sreda, 10. aprila: **Pohujšanje v San Molinu.** — Četrtek, 11. aprila: **Till Eulenspiegel** (Pavliha); igra za mladino, napisala Heide Mautz — prva izvedba.

Na veliki petek, 12. aprila, bo Mestno gledališče zaprto!

SADJARJI!

Najbolj zanesljivo rastoča sadna drevesca nudi domača sadna drevesnica **MARKO POLZER,** Lazar pri Št. Vidu v Podjuni. Ribizelj, češplje, maravdelj! Polovična cena.

Ing. MARKO POLZER, pd. Lazar
ŠT. VID V PODJUNI

PFAFF
ZNAMKA ZAUPANJA
GRUNDNER
Klagenfurt - Celovec
Wienergasse 10
(Promenadna cona)

klein
stark
leicht

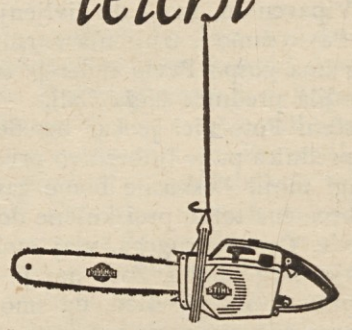

STIHL 040
Eine der modernsten Sägen der Welt · ca. 3,7 PS stark · 6,8 kg leicht · Und STIHL-Qualität!

NASVETI, PRODAJA,
POSTREŽBA STRANKAM

Johan Lomšek

ŠT. LIPŠ, TIHOJA 2
P. Dobrla ves
9141 EBERNDORF
Telefon 0 42 37 - 246

Naš tednik

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave in oglasnega oddelka 26-69. — Telefon uredništva: 43-58. Naročnina znaša mesečno 7.— šil., letno 80.— šil. Za Italijo 2800.— lir, za Nemčijo 20.— DM, za Francijo 22.— ffr., za Belgijo 250.— bfr., za Švico 20.— šfr., za Anglijo 2.— f. sterl., za U. S. A. in ostale države 6.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Žrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.